

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

dokonanej w dniach 8-9 czerwca 2014 roku
na kierunku *ekonomia* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
na poziomie studiów I stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i
niestacjonarnych o profilu praktycznym w Wyższej Szkole Współpracy
Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz - członek PKA

członkowie:

dr hab. Wiesław Ciechomski – ekspert PKA

dr hab. Bogusław Plawgo – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA

Mateusz Mrozek – ekspert PKA

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku *ekonomia* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia w Wyższej Szkole Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera w Wołominie.

Pierwsza wizytacja odbyła się w dniach 19-20.12.2009.

W związku z trzyletnim zawieszeniem uprawnień do prowadzenia kształcenia na kierunku *ekonomia* (Uchwała PKA z 15 kwietnia 2010, Nr 314/2010) ostatnia rekrutacja na ten kierunek studiów odbyła się na rok akademicki 2010/2011 (Uchwała Senatu Uczelni z dnia 25 marca 2009 r.) Uczelnia zwróciła się do Polskiej Komisji Akredytacyjnej z wnioskiem o przywrócenie uprawnień. Wniosek ten Uchwałą Nr 749/2013 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 grudnia 2013 r. został zaopiniowany negatywnie, a zarzuty w wyżej wymienionej uchwale dotyczyły:

- 1) minimum kadrowego – braki w zakresie: oświadczeń dotyczących wyrażenia zgody na zaliczenie do minimum kadrowego, informacji potwierdzających zatrudnienie w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, informacji o planowanych obciążeniach dydaktycznych oraz dokumentów potwierdzających równoważność uzyskanych stopni ze stopniami naukowymi nadawanymi w Polsce, a także informacji o dorobku naukowym niektórych osób,
- 2) wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia – ogólny charakter celów i zadań, brak struktury organizacyjnej i rezultatów jego wdrożenia i funkcjonowania na kierunku *ekonomia*,
- 3) koncepcji kształcenia i programu kształcenia.

Następnie Uczelnia wystąpiła do PKA z prośbą o przeprowadzenie wizytacji na wspomnianym wyżej kierunku studiów i zweryfikowanie działań naprawczych, których opisu nie przesłano do Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Działania te Władze przedstawiły Zespołowi Oceniającemu podczas wizytacji. W Raporcie z działań naprawczych Uczelnia odnosi się do wyżej wspomnianych zarzutów przedstawiając dokumentację dotyczącą minimum kadrowego, wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz program kształcenia. Ponadto przedstawiono także Decyzję Nr MNiSW-DNS-WUN-6012-13215-5/SH/11 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 marca 2011 r. zarządzającą przeniesienie pozwolenia na utworzenie Uczelni ze Społecznego Stowarzyszenia Prasoznawczego „Stopka” w Łomży na rzecz Fundacji „Al. Farabi” mieszczącej się przy ul.

Marszałkowskiej 8/11 w Warszawie. Wizytacja została przygotowana i nie przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego w trakcie wizytacji Raportu na temat działań naprawczych podjętych w Uczelni, na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i przedstawicielami samorządu studenckiego.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawy prawne oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1.1).

Misja i strategia Uczelni na lata 2013–2017 zatwierdzona została Uchwałą Senatu z 29 marca 2013 roku. Z tego samego dnia Uchwałą Senatu została zatwierdzona misja i strategia rozwoju kierunku *ekonomia* odpowiednio do § 16 ust. 2 pkt. 3 Statutu Uczelni, które precyzują rolę i znaczenie tego kierunku w realizacji misji i strategii Uczelni.

W misji Uczelni podkreśla się, że Wyższa Szkoła Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera – czerpiąc doświadczenie z własnej tradycji – pragnie tworzyć swoją przyszłość w oparciu o dotychczas stosowane zasady, tj. kreatywność, przedsiębiorczość, skuteczność i odwagę podejmowania ryzyka. Wskazuje się także, że WSWMiR rozwija kontakty ze środowiskiem akademickim w kraju i za granicą oraz z krajowymi regionalnym i lokalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Misją Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera w Wołominie jest kształcenie kreatywnych absolwentów dla przyszłości i rozwoju regionu.

Celami strategicznymi Uczelni są:

- zapewnienie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności studentów,
- doskonalenie metod kształcenia zgodnie z koncepcją KRK,
- wzrost kwalifikacji kadry akademickiej i stymulowanie jej postaw innowacyjnych,
- rozwój badań naukowych,
- rozwój współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym Uczelni,
- zabezpieczenie stabilnego rozwoju Uczelni poprzez dywersyfikację źródeł przychodów.

Uczelnia stawia sobie ambitne cele operacyjne. Do nich należy m.in. uzyskanie do roku 2017 uprawnień do kształcenia na poziomie II stopnia na kierunkach *filologia* i *ekonomia*.

Wśród celów operacyjnych są także:

- kształcenie zawodowe zgodne z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy,
- uruchomienie kształcenia na odległość,
- zintensyfikowanie współpracy międzynarodowej zarówno w obszarze wymiany studentów, kadry naukowo-dydaktycznej, jak i prowadzenia badań naukowych.

Należy zaznaczyć, że wszystkie wydawane przez Senat Uczelni uchwały oraz Zarządzenia Rektora nie zawierają numeracji.

Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku *ekonomia* wpisuje się w misję i strategię Uczelni. W odniesieniu do misji kształcenia na kierunku *ekonomia* wskazuje się, że „Misją Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera w Wołominie jest kształcenie studentów głównie w zakresie ekonomii, w tym - zgodnie ze strategią rozwoju - dążenie do realizacji kształcenia na poziomie magisterskim, przygotowanie studentów do samodzielnej pracy zawodowej na kierowniczych stanowiskach w gospodarce rynkowej, oraz prowadzenie badań naukowych dotyczących organizacji i rozwoju gospodarki rynkowej” (załącznik Nr 1 do uchwały Senatu z dnia 29 marca 2013).

Koncepcja kształcenia opiera się obecnie na profilu praktycznym w ramach obszaru nauk społecznych co znajduje przede wszystkim bezpośrednie odniesienie do podkreślanego w strategii Uczelni kształcenia zgodnego z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy i rozwoju z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Oferta kształcenia na wizytowanym kierunku nie odbiega od zwykle przedstawianych propozycji kształcenia w ramach obszaru nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Elastyczność jej kształtowania sprowadza się do oferty kształcenia w ramach specjalności.

1.2).

Uczelnia podczas wizytacji przedstawiła dokumenty dotyczące porozumienia o współpracy z Urzędem Skarbowym z siedzibą w Wołominie, z Biurami Rachunkowymi Rachmistrz i Demira oraz z Urzędem Miasta z siedzibą w Kobyłce. Współpraca dotyczy głównie odbywania praktyk, ale także ustalania tematyki prac dyplomowych i prowadzenia pracy badawczej studentów o tematyce interesującej obie strony. Przedstawiono także harmonogram spotkań z przedstawicielami tych instytucji. Spotkania dotyczyły m.in. opracowania efektów kształcenia dla przedmiotów specjalizacyjnych (styczeń-luty 2014). Wśród opinii dotyczących efektów i programów kształcenia interesariusze zewnętrzni proponowali rozszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie informatyki (specjalność Rachunkowość i controlling) a także skorygowania efektów w zakresie praktyk studenckich w związku z propozycją odbywania praktyk w kilku różnych instytucjach. Uczelnia uzyskała także szereg informacji, z badania opinii pracodawców na temat ich oczekiwań w zakresie kompetencji i kwalifikacji absolwentów Uczelni (wrzesień 2013), które mogą być wykorzystane przy tworzeniu koncepcji kształcenia.

Na podstawie przedstawionych dokumentów można stwierdzić, że Uczelnia nawiązała współpracę w zakresie tworzenia i konsultowania koncepcji kształcenia ze środowiskiem praktyki gospodarczej, którą należy dalej rozwijać i intensyfikować.

Udział interesariuszy wewnętrznych ale także zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia dokonuje się za pośrednictwem powołanej przez Rektora (Zarządzenie z dnia 4.09.2012) Komisji ds. Oceny Planu i Programu Nauczania. Przedstawione Zespołowi oceniającemu protokoły posiedzeń Komisji (styczeń-luty 2014) dotyczyły przede wszystkim tworzenia praktycznego profilu kształcenia i odnosiły się głównie do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, co m.in. znalazło wyraz w podpisanych z nimi porozumieniami (por. wyżej).

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: *ocena: w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1)

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku jest zgodna z misją i strategią Uczelni, a w szczególności z celami strategicznymi i misją kierunku *ekonomia*.

1.2)

Interesariusze zewnętrzni brali udział w przygotowaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Udział interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych dokonuje się za pośrednictwem powołanej przez Rektora Komisji ds. Planu i Programu Nauczania.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

Podczas oceny na kierunku *ekonomia* Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu Uchwałę Senatu Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie z dnia 12 kwietnia 2014 r. w sprawie programu kształcenia na kierunku *ekonomia* na studiach pierwszego stopnia (licencjackich) niestacjonarnych obowiązujących od roku akademickiego 2014/2015. Uczelnia przyjęła na ocenianym kierunku praktyczny profil kształcenia, co zostało zatwierdzone Uchwałą Senatu z dnia 8 lutego 2014 r. Kierunkowe Efekty Kształcenia zostały przyjęte przez Senat – Uchwała z dnia 8 lutego 2014 r.

Ponieważ Zespół Oceniający nie otrzymał przed rozpoczęciem wizytacji Raportu samooceny, ocena efektów kształcenia a także programu kształcenia została dokonana przede wszystkim na podstawie dokumentów przedłożonych w trakcie wizytacji. W przedłożonym w trakcie wizytacji dokumencie: Plan studiów i program kształcenia (dotyczy studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2014/2015) wskazuje się na przypisanie kierunku *ekonomia* do „obszaru kształcenia w zakresie Nauk Społecznych” oraz jak się stwierdza: „Dziedzina wiedzy: Ekonomia”. Należy to interpretować, iż oceniany kierunek został przypisany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny ekonomia. W załączonej charakterystyce kierunku (s.4) stwierdza się ponadto, „...oferta programowa kierunku ma charakter interdyscyplinarny. Student nabywa wiedzę z podstawowych dyscyplin nauk ekonomicznych takich jak: ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse, jak również dyscyplin pokrewnych, do których należą: socjologia, psychologia, prawo, bankowość i ubezpieczenia”. Powyższe stwierdzenie aczkolwiek zasadne nie stanowi formalnego przypisania kierunku do dyscyplin naukowych, zarówno z punktu widzenia formy deklaracji samej Uczelni, jak i w świetle analizy zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. W kontekście przytoczonych sformułowań dotyczących przypisania kierunku do obszaru wiedzy, dziedzin i dyscyplin naukowych oraz analizy struktury zakładanych efektów kształcenia należy przyjąć, iż oceniany kierunek *ekonomia* jest przypisany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny ekonomia.

W systemie kierunkowych efektów kształcenia wyodrębniono 16 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 9 efektów w zakresie umiejętności oraz 8 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Biorąc pod uwagę praktyczny profil kształcenia można mieć wątpliwości co do właściwego akcentowania efektów w zakresie umiejętności. **Należy podkreślić, iż zdefiniowano znacznie mniej efektów w zakresie umiejętności niż w zakresie wiedzy. Ponadto należy zauważyć, iż niektóre efekty w zakresie umiejętności w swojej treści powielają te same efekty. Dotyczy to efektu:**

K_U03 („Samodzielnego przygotowania się do zarejestrowania i prowadzenia działalności gospodarczej” - brzmienie dosłowne),
oraz efektu:

K_U08 („Prowadzenia działalności na własny rachunek w granicach uprawnień, wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie nabył na kierunku studiów i w ramach wystudiowanej specjalności”).

Ponadto występuje daleko idąca tożsamość takich efektów jak:

K_U01 („Zastosowania nabytej wiedzy teoretycznej w całości i w określonym obszarze w życiu zawodowym, prywatnym, społecznym”);

K_U02 („Wykorzystania specjalistycznej wiedzy praktycznej w funkcjonowaniu przedsiębiorstw i instytucji życia gospodarczego”);

K_U07 („Wykorzystania praktycznego wiedzy i uprawnień, jakie daje studentowi określona specjalność”).

Powyższe efekty właściwie odnosząc się do kwestii praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy, nie precyzują jednak w wystarczającym stopniu zakresu tej wiedzy i charakteru praktycznych zastosowań. **Wysoce ogólne sformułowanie powyższych 3 efektów w zakresie umiejętności powoduje z jednej strony, ich faktyczne wzajemne nakładanie się, z drugiej zaś niedostatki wskazania konkretnych efektów w zakresie umiejętności właściwie wpisujących się w efekty obszarowe dla profilu praktycznego.**

Można mieć wątpliwości także co do właściwego przypisania efektów kierunkowych do efektów obszarowych. I tak treść efektu

K_U06 („Interpretacji zbadanych czy zanalizowanych a także zachodzących zjawisk lub procesów w gospodarce, w otoczeniu podmiotów gospodarczych i w samych podmiotach”- brzmienie dosłowne) nie wyczerpuje treści efektu:

S1P_U05 prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów

oraz

S1P_U04 potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, ekonomicznych) z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów,

do których efekt kierunkowy został niezasadnie przypisany.

Podobnie nie jest zasadne odnoszenie efektu

K_U07 („Wykorzystania praktycznego wiedzy i uprawnień, jakie daje studentowi określona specjalność”)

do efektu obszarowego:

S1P_U09 posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych,

Wątpliwości budzi także odnoszenie efektu

K_U09 („Zna język obcy w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”)

do efektu

S1P_U09 posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim i języku obcym, uznawanym za podstawowy dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych,

właściwych dla studiowanego kierunku studiów, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych,

Pewne, choć w mniejszym zakresie, wątpliwości budzi właściwość realizowania efektu obszarowego

S1P_U03 potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych) specyficzne dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku studiów;

przez proponowane dwa stosunkowo zbieżne efekty kierunkowe, które jednak nie eksponują aspektów przyczyn oraz przebiegu zjawisk, a jedynie ich obserwację:

K_U04 („Analizy i obserwacji zjawisk i procesów zachodzących w życiu gospodarczym i w przedsiębiorstwach”)

K_U05 („Dostosowania i użycia odpowiednich metod i narzędzi badawczych, analitycznych i narzędzi oceny do opisu zachodzących zjawisk, procesów czy tendencji ekonomicznych na szczeblu mikro i makro ekonomicznym”)

W świetle powyższego można stwierdzić iż określono jedynie 5 specyficznych efektów w zakresie umiejętności. Taka liczba efektów kształcenia nie jest wystarczająca dla właściwego zrealizowania obszarowych efektów kształcenia w obszarze nauk społecznych w odniesieniu do profilu praktycznego.

Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z § 4. 1. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131) opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z których wyodrębniony został kierunek studiów to należy uznać, iż zaproponowany zestaw efektów kształcenia w niedostatecznym stopniu wdraża wytyczne ww. przepisu. W szczególności efekty obszarowe :S1P_U03 , S1P_U04 ,S1P_U05 ,S1P_U09 nie są realizowane w wystarczającym zakresie, zaś ważne efekty z punktu widzenia profilu praktycznego jak np. :

S1P_U07 posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia w tym zakresie, posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań
nie znajduje właściwego odniesienia.

Zatem można podsumować, iż proponowany zestaw zakładanych kierunkowych efektów kształcenia w zakresie umiejętności odnosi się (i to w ograniczonym stopniu) jedynie do 5 (na 11) obszarowych efektów kształcenia dla profilu praktycznego ustalonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego , co nie wyczerpuje właściwego opisu praktycznego profilu kształcenia .

W sylabusach przedmiotów sformułowano szczegółowe/modułowe efekty kształcenia i ich konstrukcja jest generalnie zgodna z KRK.

Uczelnia sformułowala macierze przyporządkowania kierunkowych efektów kształcenia do poszczególnych przedmiotów. Przyporządkowanie to nie budzi generalnie wątpliwości. Ponadto w sylabusach zostały uwzględnione szczegółowe/przedmiotowe efekty kształcenia. Szczegółowe efekty kształcenia zostały przyporządkowane efektom kierunkowym, a ich umiejscowienie nie budzi formalnych zastrzeżeń. Nie przedstawiono

informacji o wykorzystaniu analiz wymagań rynku pracy do konstruowania struktury kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia.

Kierunkowym efektem kształcenia przypisano szczegółowe efekty kształcenia. Można zakładać, iż w większość przypadków z punktu widzenia powiązań celów i efektów szczegółowych z kierunkowymi efektami kształcenia zachodzą właściwe warunki umożliwiające realizację zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. .

Rektor WSWMiR dnia 28 lutego 2014 roku wprowadził „System weryfikacji efektów kształcenia”. Zakłada się, iż opis efektów kształcenia jest upubliczniany na stronie internetowej Uczelni oraz dostępny dla kandydatów i studentów w postaci drukowanej..

W trakcie wizytacji dokonano próby weryfikacji dostępności opisu założonych efektów kształcenia na stronie internetowej Uczelni. Strona jednak nie była sprawna i nie było możliwości dostępu do niej. Władze Uczelni zapewniły, iż trudności mają charakter techniczny i zostaną wyeliminowane. Jednocześnie Rektor sporządził pisemną informację dla Zespołu Oceniającego PKA z dnia 9 czerwca 2014 r., w której zadeklarował, iż kandydaci na studia i studenci mają dostęp do informacji o ofercie kształcenia, w tym do programu kształcenia, zakładanych efektów kształcenia, planów studiów, sylabusów/kart przedmiotów poprzez stronę internetową oraz dostęp do materiałów drukowanych w sekretariacie Uczelni. Ponadto zapewnił, iż Uczelnia jest w trakcie wprowadzania oprogramowania „Wirtualny Dziekanat”, które znacznie usprawni system przepływu informacji. Obecnie jest dostęp do strony internetowej Uczelni, jednak brak jest na niej informacji o założonych efektach kształcenia (por. dalej p. 7.1 oraz 8.1).

2.2).

Efekty kierunkowe są w większości przypadków sformułowane prawidłowo i po ich odniesieniu do efektów szczegółowych mogą być uznane za weryfikowalne. Wątpliwości co do zrozumiałości a w szczególności co do sprawdzalności, budzą niektóre efekty w zakresie umiejętności, których zbyt ogólny charakter sprawia, iż są trudno weryfikowalne. Dotyczy to efektów:

K_U01 („Zastosowania nabytej wiedzy teoretycznej w całości i w określonym obszarze w życiu zawodowym, prywatnym, społecznym” –brzmienie dosłowne),

K_U02 („Wykorzystania specjalistycznej wiedzy praktycznej w funkcjonowaniu przedsiębiorstw i instytucji życia gospodarczego”),

K_U07 („Wykorzystania praktycznego wiedzy i uprawnień, jakie daje studentowi określona specjalność”).

Warto zauważyć ponadto, iż samo gramatyczne sformułowanie treści powyższych efektów kształcenia może budzić wątpliwości. Jak wskazano już wyżej, w sylabusach przedmiotów sformułowano szczegółowe/modułowe efekty kształcenia i odniesiono je do efektów kierunkowych a także do obszarowych efektów kształcenia. Można uznać, iż w większości przypadków ich sformułowanie jest prawidłowe. **Jednak występują uchybienia, szczególnie w zakresie formułowania efektów dotyczących umiejętności, gdyż nie formułują one konkretnych wymagań co do opanowania praktycznych zdolności do wykonywania czynności przez studentów.** Przykładem może być efekt w zakresie umiejętności z przedmiotu Analiza ekonomiczna: „Przekazanie studentom wiadomości z zakresu podstaw teoretycznych, metod i rodzajów analizy ekonomicznej, wskaźników ekonomicznych i finansowych, reguł interpretacji wyników analizy ekonomicznej w różnych obszarach działalności przedsiębiorstwa”. Powyższy efekt należy ponadto na podstawie jego treści uznać raczej za efekt w zakresie wiedzy a nie umiejętności jak deklaruje uczelnia.

Występują liczne nieprawidłowości w zakresie przypisywania efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych do zastosowania adekwatnych form weryfikacji efektów kształcenia. Przykładowo przedmiot Encyklopedia prawa zawiera przypisany efekt w zakresie umiejętności: „Wyrobie u studenta umiejętności posługiwania się aktami normatywnymi. Przygotowanie studenta do samodzielnego konstruowania typowych umów, stosowanych w działalności gospodarczej, dokonywania analizy treści zawieranych umów w obrocie gospodarczym”. Przewidziano weryfikację efektów kształcenia „pisemne zaliczenie w formie testu”. Forma ta nie może jednak właściwie zweryfikować praktycznych umiejętności zakładanych jako szczegółowy efekt kształcenia. Zatem przyjęte metody weryfikacji nie są w stanie zapewnić właściwych warunków osiągnięcia zakładanego efektu kształcenia w zakresie umiejętności.

Wątpliwości co do właściwych form weryfikacji efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności, ale także kompetencji społecznych występują w przypadku takich przedmiotów jak :

1. Transport międzynarodowy,
2. Bankowa obsługa przedsiębiorstw,
3. Działalność eksportowa małych i średnich przedsiębiorstw,
4. Ubezpieczenia w działalności gospodarczej,
5. Bankowość,
6. Finanse publiczne i rynki finansowe,
7. Polityka gospodarcza.

2.3).

W sylabusach przedmiotów uwzględniono wszystkie kategorie efektów kształcenia. Jednocześnie **w sylabusach formy weryfikacji efektów kształcenia nie zostały przyporządkowane konkretnym szczegółowym efektom kształcenia, ani także nie zostały przypisane danej kategorii efektów kształcenia.** W przypadku większości przedmiotów uwzględniono takie formy weryfikacji jak: egzamin i/lub zaliczenie ćwiczeń na ocenę. Formy te, szczególnie bez uwzględnienia szczegółowych informacji o ich sposobie stosowania, mogą być adekwatne głównie do weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Nie są natomiast wystarczające do właściwej weryfikacji efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Nie przewidziano właściwych form weryfikacji efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Podstawowe wymagania dotyczące sposobu zaliczania przedmiotów objętych planem studiów zawarte są w Regulaminie Studiów Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej w Wołominie. Zaleca się, aby system oceny w sposób jednolity był stosowany w odniesieniu do wszystkich przedmiotów nauczanych. Wszyscy prowadzący zajęcia mają obowiązek:

- udostępnienia studentom w pierwszym okresie realizacji zajęć wykazu zagadnień, których opanowanie jest warunkiem zaliczenia danego przedmiotu,
- poinformowania studentów na początku zajęć o zakresie wymagań i kryteriach zaliczenia przedmiotu,
- corocznego aktualizowania treści programowych prowadzonych zajęć (wraz z wymaganą literaturą podstawową i uzupełniającą); aktualizację należy – złożyć do Pełnomocnika ds. Organizacji Toku Studiów,

- informacja o wymaganiach powinna być zawarta w kartach informacyjnych przedmiotu udostępnianych studentom w Bibliotece oraz na stronach internetowych Uczelni,
- stosowania porównywalnych wymagań oraz kryteriów oceniania, jeśli te same zajęcia prowadzone są przez przynajmniej dwóch nauczycieli akademickich w różnych grupach.

Nadzór nad uaktualnianiem programów, koordynacją treści programowych prowadzonych zajęć i wymaganiami pełni Pełnomocnik Rektora ds. Organizacji Toku Studiów.

Na podstawie „Planu studiów” przedłożonego w trakcie wizytacji można ustalić, iż egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Stwierdza się, iż egzamin dyplomowy powinien wykazać, że student:

- samodzielnie identyfikuje problemy postawione w zadanych pytaniach,
- potrafi wyczerpująco i przekonująco przedstawić odpowiedzi na pytania z zakresu objętego programem przedmiotów kierunkowych i specjalizacyjnych w ramach studiowanej specjalności, a także z obszaru tematycznego pracy dyplomowej, posługując się przy tym wiadomościami z literatury, jak i sądami własnymi,
- prowadzi wywód logicznie,
- posługuje się jasnym i precyzyjnym językiem.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją egzamin dyplomowy uznaje się za zdany, jeśli każdą odpowiedź na pytanie Komisja oceniła pozytywnie. Zakres egzaminu dyplomowego i listę ogólnych zagadnień zatwierdza Senat. Zakres oraz listy podawane są do wiadomości studentów do 31 grudnia każdego roku akademickiego. Zgodnie z dokumentacją dyplomant wygłasza autoreferat, który powinien trwać około 10 minut. Podczas egzaminu dyplomowego student odpowiada na trzy pytania – dwa losowane przez studenta i trzecie zadane przez przewodniczącego komisji.

Zasady egzaminu dyplomowego nie budzą zastrzeżeń. W trakcie wizytacji i oceny prac dyplomowych wykazano, iż w praktyce zadawano jedynie dwa pytania, w tym najczęściej jedno z tematyki pracy.

System ocen umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach także z uwzględnieniem procesu dyplomowania.

Zgodnie z dokumentacją przedłożoną w trakcie wizytacji prowadzący zajęcia może określić i przedstawić studentom na początku sumę (pulę) punktów do zdobycia w czasie trwania zajęć. Punkty mogą być przyznawane za prace pisemne (testy, projekty, obliczenia, referaty itp.), odpowiedzi ustne, aktywność na zajęciach itd. Poszczególne elementy składowe mogą mieć różną wartość, w zależności od stopnia ich trudności i złożoności. Przyjęto następujące założenia wystandaryzowania ocen:

- 1) Student wykazuje dostateczny (3,0) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 50 do 60 % sumy punktów ocenających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- 2) Student wykazuje plus dostateczny (3,5) stopień wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 60 do 70 % sumy punktów ocenających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- 3) Student wykazuje dobry stopień (4,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 70 do 80 % sumy punktów ocenających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.
- 4) Student wykazuje plus dobry stopień (4,5) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 80 do 90 % sumy punktów ocenających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

- 5) Student wykazuje bardzo dobry stopień (5,0) wiedzy/umiejętności, gdy na egzaminie lub na sprawdzianach (pracach kontrolnych) uzyskuje od 90 do 100 % sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności.

Można ocenić, iż zachodzą podstawowe warunki do wystandaryzowania wymagań.

Nie dotyczy.

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, iż w roku akademickim 2012/2013 studia ukończyło 14 absolwentów jako ostatni rocznik studiujący na ocenianym kierunku. Jednocześnie przedstawiono zestawienie powodów skreślenia z listy studentów w roku akademickim 2012/2013. Wynika z niego, iż skreśleniu z listy studentów podlegały 3 osoby z powodu „rezygnacja ze studiów”. Oznacza to, że odsetek odsiewu wyniósł 17,6%. Trudno na tej podstawie wyciągać miarodajne wnioski, ze względu na wysoce ograniczoną ogólną liczbę studentów.

Stosowane zasady oceny efektów kształcenia poza Regulaminem studiów zostały zawarte przede wszystkim w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zgodnie z deklaracją Uczelni karty przedmiotów/sylabusy są zamieszczane na stronie internetowej Uczelni. Jednak w trakcie wizytacji nie można było tego potwierdzić, ze względu na niesprawności strony internetowej o czym mowa była wyżej.

2.4).

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów zostało uregulowane Zarządzeniem Rektora z dnia 4 stycznia 2013 r. Zasady monitorowania oraz wdrożone działania w tym zakresie zostały szerzej omówione w części dotyczącej jakości kształcenia niniejszego Raportu.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Proces dyplomowania określony jest w Regulaminie studiów, a zasady prowadzenia prac dyplomowych wprowadzono Zarządzeniem Rektora z dnia 4 października 2012 r. Teczke akt osobowych studenta przechowuje się zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Ocena losowo wybranych prac dyplomowych wykazała, iż w większości przypadków ich poziom można uznać za dostateczny. Wystąpiły pojedyncze prace, które nie w pełni można przypisać do dyscypliny ekonomia, ale większość prac lokuje się w tej dyscyplinie. Pewnym uchybieniem w pracach dyplomowych jest zbyt słabe eksponowanie w celach prac konkretnego zadania, które student ma do rozwiązania. W pracach licencjackich konieczne jest podkreślanie konkretnych i praktycznych problemów, których prace powinny stanowić rozwiązanie.

Zespół Oceniający analizował również 3 prace etapowe. Pozwalają one na weryfikację założonych efektów kształcenia. Formy weryfikacji były zgodne z zamieszczonymi w sylabusach analizowanych przedmiotów.

2.5).

W poprzedniej ocenie jakości kształcenia podkreślano niski poziom prac dyplomowych a także występowanie prac spoza kanonu ekonomii. Należy uznać, iż w tym zakresie nastąpiła poprawa, aczkolwiek ciągle występują jeszcze uchybienia wskazane wyżej. W szczególności biorąc pod uwagę wymogi profilu praktycznego należy podkreślić, iż w

aktualnych „Wymaganiach stawianych pracom dyplomowych” nie uwzględniono aspektu umiejętności rozwiązania konkretnego problemu czy zadania..

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: częściowo
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1)

Uczelnia zdefiniowała znacznie mniej efektów w zakresie umiejętności niż w zakresie wiedzy. Biorąc pod uwagę pokrywanie się merytorycznej treści niektórych efektów w zakresie umiejętności można stwierdzić, iż określono jedynie 5 specyficznych efektów w zakresie umiejętności. Taka liczba efektów kształcenia nie jest wystarczająca dla właściwego zrealizowania obszarowych efektów kształcenia dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu praktycznego. Proponowany zestaw zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności odnosi się jedynie do 5 (na 11) obszarowych efektów kształcenia dla profilu praktycznego ustalonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, co nie wyczerpuje właściwego opisu praktycznego profilu kształcenia .

2.2)

Efekty kierunkowe są co do zasady sformułowane prawidłowo i po ich odniesieniu do efektów szczegółowych mogą być uznane za weryfikowalne. Jednak występują uchybienia, szczególnie w zakresie formułowania efektów szczegółowych dotyczących umiejętności, gdyż nie formułują one konkretnych wymagań co do opanowania praktycznych zdolności do wykonywania czynności przez studentów.

2.3)

W sylabusach formy weryfikacji efektów kształcenia nie zostały przyporządkowane konkretnym szczegółowym efektom kształcenia, ani także nie zostały przypisane danej kategorii efektów kształcenia. Nie przewidziano właściwych form weryfikacji efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

2.4)

W poprzedniej ocenie jakości kształcenia podkreślano niski poziom prac dyplomowych a także występowanie prac spoza kanonu ekonomii. Należy uznać, iż w tym zakresie nastąpiła poprawa, aczkolwiek ciągle występują jeszcze uchybienia wskazane wyżej. W szczególności należy podkreślić, iż w aktualnych „Wymaganiach stawianych pracom dyplomowych” nie uwzględniono aspektu umiejętności rozwiązania konkretnego problemu.

Kryterium 3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1).

Kształcenie na ocenianym kierunku na studiach pierwszego stopnia (stacjonarne, niestacjonarne) realizowane było w dwóch specjalnościach: 1. Handel zagraniczny, 2. Rachunkowość i controlling. Kształcenie na kierunku *ekonomia* na poziomie pierwszego

stopnia prowadzone było w zakresie następujących modułów: moduł przedmiotów kształcenia ogólnego, moduł przedmiotów podstawowych do kierunku, moduł przedmiotów specjalnościowych, moduł praktyk zawodowych oraz moduł przedmiotów finalnych. Program kształcenia posiada ogólnie prawidłową strukturę. Nazwy przedmiotów i treści kształcenia są adekwatne dla kierunku *ekonomia*. Nie można jednak w pełni potwierdzić możliwości osiągnięcia wszystkich zakładanych celów i efektów kształcenia. W szczególności trudno potwierdzić możliwość pełnej realizacji efektów szczegółowych, albowiem nie przypisano im jednoznacznie w sylabusach przedmiotów treści programowych i wystarczająco zróżnicowanych metod dydaktycznych. Biorąc pod uwagę ogólne założenia poszczególnych przedmiotów oraz wskazane dla nich treści programowe można zakładać, iż zapewne większość efektów szczegółowych, szczególnie w zakresie wiedzy możliwa jest do realizacji.

Występują liczne nieprawidłowości w zakresie przypisywania efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych do przedmiotów/modułów realizowanych wyłącznie w formie wykładowej. Przykładowo przedmiot Encyklopedia prawa realizowany wyłącznie w formie wykładów zawiera przypisany efekt w zakresie umiejętności: „Wyrobienie u studenta umiejętności posługiwania się aktami normatywnymi. Przygotowanie studenta do samodzielnego konstruowania typowych umów, stosowanych w działalności gospodarczej, dokonywania analizy treści zawieranych umów w obrocie gospodarczym”. Zatem przyjęta forma zajęć nie jest w stanie zapewnić właściwych warunków osiągnięcia zakładanego efektu kształcenia w zakresie umiejętności. Wątpliwości co do możliwości osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności, ale także kompetencji społecznych występują co do zasady we wszystkich przedmiotach realizowanych wyłącznie w formie wykładów, a do których przypisano tego typu efekty, w tym do takich przedmiotów jak:

1. Transport międzynarodowy
2. Bankowa obsługa przedsiębiorstw
3. Działalność eksportowa małych i średnich przedsiębiorstw
4. Ubezpieczenia w działalności gospodarczej
5. Bankowość
6. Finanse publiczne i rynki finansowe
7. Polityka gospodarcza.

Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że z punktu widzenia możliwości wyboru specjalności zapis Regulaminu Studiów (§ 11 pkt. 1 Regulaminu Studiów WSWMiR w Wołominie), który stanowi: „Przed rozpoczęciem zajęć prorektor właściwy do spraw dydaktycznych ustala możliwość kształcenia na poszczególnych kierunkach i specjalnościach i dokonuje podziału studentów na specjalności” stoi to w sprzeczności z koncepcją swobodnego wyboru specjalności i może uniemożliwić uzyskanie zakładanej struktury kompetencji studenta.

Poza powyższymi uwagami można stwierdzić, iż ogólna struktura programu studiów potencjalnie jest w stanie zapewnić realizację zakładanych efektów kształcenia szczególnie z zakresu wiedzy.

Zarządzeniem Rektora z dnia 4 października 2012 r. określono na kierunku *ekonomia* liczbę punktów ECTS, a także powołano Pełnomocnika Rektora ds. Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów ECTS.

Studia pierwszego stopnia na kierunku *ekonomia* trwają 6 semestrów i przypisano im 180 punktów ECTS. W strukturze programu kształcenia ok. 43% zajęć to ćwiczenia. Wymiar godzin kontaktowych dla studiów niestacjonarnych wynosi 1358 godzin na obu specjalnościach. Wymiar czasu trwania kształcenia można uznać za wystarczający.

W kartach przedmiotów uwzględniono generalnie adekwatne treści kształcenia w stosunku do zakładanych efektów kształcenia. Należy jednak zastrzec, że treści kształcenia nie zostały odniesione do konkretnych efektów szczegółowych, co utrudnia jednoznaczne potwierdzenie, że dobór treści kształcenia jest właściwy w stosunku do wszystkich szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia.

W kartach przedmiotów uwzględniono niezbyt zróżnicowane formy prowadzenia zajęć, koncentrując się na wykładach, ćwiczeniach, samokształceniu. Te trzy formy prowadzenia zajęć są przypisywane adekwatnie do treści kształcenia. Jednakże ponieważ, jak wskazano wyżej, treści kształcenia nie są powiązane z szczegółowymi efektami kształcenia nie można potwierdzić adekwatności stosowanych form prowadzenia zajęć z punktu widzenia możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. **Ponadto uwzględniając w szczególności praktyczny profil kształcenia należy stwierdzić, iż zakres stosowanych form prowadzenia zajęć jest zbyt ubogi, nie tworzy właściwych warunków do kształcenia praktycznego.**

Zaplanowana organizacja zajęć bez udziału nauczycieli akademickich ogranicza możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. **Jako uchybienie bowiem należy traktować podawanie znacznego wymiaru „Pracy własnej studenta” bez bliższego jej opisu i podziału na mniejsze części.**

Regulacje dotyczące punktacji ECTS zostały wprowadzone – jak wspomniano - Zarządzeniem Rektora WSWMiR z dnia 4 października 2012 roku. Na jego mocy warunkiem ukończenia studiów pierwszego stopnia jest uzyskanie przez studenta co najmniej 180 punktów ECTS, w tym 30 punktów w każdym z semestrów. Ogólne zasady wprowadzonej punktacji ECTS nie budzą zastrzeżeń z wyłączeniem omawianych w innych punktach kwestii przypisania punktów ECTS zajęciom praktycznym.

Sekwencja przedmiotów nie budzi zastrzeżeń. W pierwszej kolejności realizowane są przedmioty modułu kształcenia ogólnego i moduł przedmiotów podstawowych, zaś w dalszej kolejności przedmioty modułu przedmiotów specjalnościowych oraz przedmiotów finalnych.

Z uwagi na specyfikę wizytacji nie była możliwa weryfikacja sekwencji przedmiotów i modułów w opinii studentów.

Czas trwania praktyk na kierunku *ekonomia* wynosi 6 tygodni – 240 godzin. Każdy student musi odbyć praktykę i uzyskać zaliczenie praktyki nie później niż do końca ostatniego semestru studiów, a przed obroną pracy dyplomowej. **Należy ocenić, iż wymiar praktyki jest niewystarczający do realizacji efektów kształcenia dla kierunku o profilu praktycznym.**

Szczegółowe zasady odbywania praktyk przez studentów określa Regulamin Praktyk Studentów WSWMIR w Wołominie. Na jego mocy Rektor Zarządzeniem z dnia 4 października 2012 roku powołał Uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych studentów. Rektor także zatwierdza ramowe pogramy praktyk dla poszczególnych specjalności

„W ramach zakładanych efektów kształcenia w wyniku realizacji praktyk student:

- a) poszerza i pogłębia wiedzę zdobywaną w ramach zajęć dydaktycznych, w szczególności w obszarze struktury organizacyjnej przedsiębiorstw, urzędów i instytucji. Student zapoznaje się od strony praktycznej z podstawowymi założeniami i procedurami strategicznymi firmy, technikami tworzenia i przechowywania dokumentacji oraz poszerza i pogłębia wiedzę w obszarze analizy funkcjonowania firmy, jej otoczenia

- finansowo-gospodarczego, funkcjonujących w firmach procedur rachunkowości oraz założeń polityki finansowej, zarządczej i kadrowej;
- b) nabywa umiejętności praktyczne, w tym analityczne, organizacyjne oraz w zakresie zdolności samodzielnego i krytycznego myślenia;
 - c) uzyskuje przygotowanie do samodzielnego i odpowiedzialnego wykonywania nałożonych nań zadań;
 - d) weryfikuje nabywane umiejętności ze swoimi możliwościami na rynku pracy, zdobywa kontakty zawodowe.”

Podstawą odbywania praktyki przez studentów jest każdorazowo sporządzana indywidualna umowa o prowadzeniu praktyki zawodowej między Uczelnią a zakładem pracy, w której wskazuje się imiennie studenta (lub studentów) kierowanych na praktykę.

Nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad poszczególnymi praktykami sprawują opiekunowie merytoryczni w instytucjach, w których odbywane się praktyki. Opiekunowie merytoryczni są przełożonymi studentów odbywających praktykę w danej instytucji i odpowiadają za prawidłową realizację praktyki zgodnie z jej celami i ustalonym programem. Opiekun merytoryczny i opiekun uczelniany są upoważnieni do rozstrzygania wspólnie z kierownictwem zakładu pracy spraw związanych z przebiegiem praktyki. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją „proces organizacji, przebiegu i wyników praktyk jest przedmiotem permanentnej oceny Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Senatu”.

Zgodnie z Regulaminem Praktyk zaliczenie praktyki następuje na podstawie przedłożenia Dziennika praktyki i Arkusza oceny praktyki, które to dokumenty podpisuje zakładowy opiekun praktyki. Na podstawie tych dokumentów praktykę zalicza uczelniany opiekun ds. praktyk i dokonuje wpisu w indeksie. Dokument „Arkusze oceny praktyki...” posiada wymiar jednej strony A4 i zawiera podstawowe dane odnośnie pracodawcy, stanowiska na którym pracował praktykant oraz opinie o nim opiekuna praktyki. **Dokument ten nie daje podstaw do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla praktyki zawodowej.**

Studenci mogą być zwalniani z obowiązku odbywania praktyki zawodowej, między innymi w przypadku, gdy byli/są zatrudnieni w organizacjach „umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności praktycznych zgodnych z kierunkiem studiów”. **Jednakże nie przewidziano właściwych form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla modułu Praktyka zawodowa w stosunku do osób, które byłyby zwolnione z jej odbywania.** W załączonym wzorze wniosku o zaliczenie praktyki zawodowej ze względu na wcześniejsze/aktualne zatrudnienie nie przewidziano weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla praktyki.

W trakcie wizytacji przedstawiono kilkanaście umów o odbycie praktyki zawodowej oraz kilkadziesiąt zaświadczeń o zatrudnieniu. Na podstawie przedstawionej dokumentacji można stwierdzić, iż miejsca odbywania praktyk nie budzą zastrzeżeń.

Wymiar praktyki, jak na praktyczny profil kształcenia należy ocenić jako niedostateczny, ponadto występują istotne uchybienia w systemie weryfikacji efektów kształcenia dla praktyki zawodowej. Stosowana dokumentacja zaliczania praktyk nie daje podstaw do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla praktyki zawodowej. Nie przewidziano właściwych form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla modułu praktyka zawodowa w stosunku do osób, które byłyby zwolnione z jej odbywania.

Organizacja procesu kształcenia na podstawie przedłożonej dokumentacji generalnie może być oceniona pozytywnie. Istotne wątpliwości budzi możliwość właściwej organizacji zajęć praktycznych w ramach praktycznego profilu kształcenia. W programie kształcenia nie

zostały opisane zajęcia praktyczne. W kartach przedmiotów zajęcia wskazano jedynie na trzy formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, samokształceni/e-learning. Nie ma żadnych informacji o prowadzeniu zajęć praktycznych.

Można by jedynie domniemywać, iż Uczelnia potencjalnie traktuje ćwiczenia jako zajęcia praktyczne. Takie ewentualne rozumienie zajęć praktycznych nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Zgodnie z §6 ust.1 rozporządzenia MNiSW z 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 243, poz. 1445). Zajęcia praktyczne przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywają się bowiem w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów. W tym znaczeniu Wnioskodawca nie wyodrębnił bezpośrednio w programie kształcenia zajęć praktycznych, i nie przypisał im punktacji ECTS zgodnie z wymogiem §5 ust.1, pkt. 8 wzmiankowanego rozporządzenia. Wiąże się to zasadniczą słabością przedstawionych kart przedmiotów, szczególnie ważną z punktu widzenia proponowanego praktycznego profilu kształcenia jaką jest brak właściwego wyodrębnienia i opisanie „zajęć o charakterze praktycznym”. W związku z tym uchybieniem nie można także w pełni potwierdzić czy zajęcia o charakterze praktycznym będą prowadzone przez nauczycieli akademickich, którzy zdobyli doświadczenie zawodowe poza systemem szkolnictwa wyższego.

Uczelnia pomimo deklarowania praktycznego profilu kształcenia nie uwzględniła w programie kształcenia zajęć praktycznych i nie przypisała im punktów ECTS.

Przewidziano możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Zarządzenie Rektora z dnia 30 września 2009 roku dotyczy „Regulaminu indywidualnego toku studiów w WSWMiR przewiduje wprowadzenie Indywidualnego toku studiów w ramach:

- a) indywidualnego trybu studiów (ITS)
- b) indywidualnej organizacji studiów (IOS)

Studenci będący osobami z niepełnosprawnością mogą zwracać się do Dziekanatu i pionu spraw studenckich o poradę, informację i pomoc odnośnie do konkretnego wsparcia w trakcie trwania studiów.

Przewidziane procedury są zgodne z prawem i formalnie umożliwiają indywidualizację procesu kształcenia.

Studenci WSWMiR nie wykorzystują możliwości systemu ECTS w indywidualizacji kształcenia oraz nie są o tych formach informowani. Rozmowa z przedstawicielami Samorządu Studentów wskazuje przy tym, że studenci traktują studiowanie na WSWMiR jako uzupełnienie kompetencji dla aktywności zawodowych.

3.2)

Program kształcenia realizowany na kierunku *ekonomia* został opracowany w układzie obejmującym efekty kierunkowe, i szczegółowe oraz treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, formy ich realizacji i stosowane metody dydaktyczne. Do efektów szczegółowych nie zostały jednak w odpowiedni sposób odniesione treści programowe. Choć struktura treści programowych pozwala przypuszczać, iż mogą być zrealizowane w większości efekty z zakresu wiedzy. Na wszystkich etapach występują jednak istotne uchybienia w zakresie możliwości osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności. Biorąc pod uwagę zakładany profil praktyczny należy podkreślić takie niesprawności programu kształcenia związane z kształtowaniem efektów kształcenia w zakresie umiejętności:

- niedostateczne wyeksponowanie kierunkowych efektów w zakresie umiejętności (zarówno w sensie ilościowym jak i struktury);
- brak bezpośredniego przypisania treści programowych do szczegółowych efektów kształcenia, co szczególnie w przypadku efektów w zakresie umiejętności utrudnia możliwość potwierdzenia właściwych warunków ich osiągnięcia;
- brak wystarczająco zróżnicowanych form prowadzenia zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności;
- brak przypisania form weryfikacji efektów kształcenia do efektów szczegółowych/przedmiotowych, co szczególnie utrudnia ocenę możliwości weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych;
- brak opisu jak i odpowiedniego udziału zajęć praktycznych;
- niedostateczny wymiar i formy weryfikacji efektów kształcenia modułu Praktyka zawodowa.

Biorąc pod uwagę niemożność potwierdzenia osiągania efektów kształcenia w zakresie umiejętności nie można potwierdzić spójności zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, formy zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych dla ocenianego kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym.

Obecna koncepcja kształcenia i program studiów na kierunku są osadzone w systemie Krajowych Ram Kwalifikacji. Poprzednia ocena dotyczyła programu osadzonego w standardach kształcenia obowiązującego przed wprowadzeniem Rozporządzenia Ministra NiSzW z dn. 2 listopada 2011 roku (por. wyżej).

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1)

Uwzględniono niezbyt zróżnicowane formy prowadzenia zajęć, koncentrując się na: wykładach, ćwiczeniach, samokształcenie/e-learning. Te trzy formy prowadzenia zajęć są przypisywane adekwatnie do treści kształcenia. Jednakże ponieważ treści kształcenia nie są powiązane z szczegółowymi efektami kształcenia nie można potwierdzić adekwatności stosowanych form prowadzenia zajęć z punktu widzenia możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ponadto uwzględniając w szczególności praktyczny profil kształcenia należy stwierdzić, iż zakres stosowanych form prowadzenia zajęć jest zbyt ubogi, nie tworzy właściwych warunków do kształcenia praktycznego. Zaplanowana organizacja zajęć bez udziału nauczycieli akademickich ogranicza możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Jako uchybienie bowiem należy traktować podawanie znacznego wymiaru „Pracy własnej studenta” bez bliższego jej opisu i podziału na formy i sposoby weryfikacji osiągniętych kompetencji.

Wymiar praktyki (6 tygodni) jak na praktyczny profil kształcenia należy ocenić jako niedostateczny, ponadto występują istotne chybieńia w systemie weryfikacji efektów kształcenia dla praktyki zawodowej. Stosowana dokumentacja zaliczania praktyk nie daje podstaw do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla praktyki zawodowej. Nie przewidziano właściwych form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia dla modułu praktyka zawodowa w stosunku do osób, które byłyby zwolnione z jej odbywania.

Uczelnia pomimo deklarowania praktycznego profilu kształcenia nie uwzględniła w programie kształcenia zajęć praktycznych i nie przypisała im punktów ECTS.

Program kształcenia realizowany na kierunku *ekonomia* został opracowany w układzie obejmującym efekty kierunkowe, i szczegółowe oraz treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, formy ich realizacji i stosowane metody dydaktyczne. Do efektów szczegółowych nie zostały jednak w odpowiedni sposób odniesione treści programowe. Choć struktura treści programowych pozwala przypuszczać, iż mogą być zrealizowane w większości efekty z zakresu wiedzy. Na wszystkich etapach występują jednak istotne uchybienia w zakresie możliwości osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności. Biorąc pod uwagę zakładany profil praktyczny należy podkreślić takie niesprawności programu kształcenia związane z kształtowaniem efektów kształcenia w zakresie umiejętności:

- niedostateczne wyeksponowanie kierunkowych efektów w zakresie umiejętności (zarówno w sensie ilościowym jak i struktury);
- brak bezpośredniego przypisania treści programowych do szczegółowych efektów kształcenia, co szczególnie w przypadku efektów w zakresie umiejętności utrudnia możliwość potwierdzenia właściwych warunków ich osiągnięcia;
- brak wystarczająco zróżnicowanych form prowadzenia zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności;
- brak przypisania form weryfikacji efektów kształcenia do efektów szczegółowych/przedmiotowych, co szczególnie utrudnia ocenę możliwości weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych;
- brak opisu jak i odpowiedniego udziału zajęć praktycznych;
- niedostateczny wymiar i formy weryfikacji efektów kształcenia modułu Praktyka zawodowa.

3.2)

Biorąc pod uwagę niemożność potwierdzenia osiągania efektów kształcenia w zakresie umiejętności nie można potwierdzić spójności zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, formy zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych dla ocenianego kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Na wizytowanym kierunku kadrę akademicką tworzy 10 osób zgłoszonych do minimum kadrowego oraz 8 pozostałych nauczycieli akademickich.

Struktura kwalifikacji naukowych 9 nauczycieli akademickich z minimum kadrowego prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku generalnie daje możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych studiów. Konieczne jest jednakże uzupełnienie składu o brakującego samodzielnego nauczyciela akademickiego z tytułem profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego lub jednego pracownika ze stopniem doktora (por. niżej).

4.2)

Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu wykaz nauczycieli akademickich, którzy będą wchodzić do minimum kadrowego w roku akademickim 2014/2015. Po dokonanej analizie akt, należy uznać, iż pod względem formalnym będą spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym

kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania oraz § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).*

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji stwierdza się, iż 9 nauczycieli akademickich spośród 10 osób wskazanych przez WSWMiR w Wołominie do minimum kadrowego można zaliczyć w skład tegoż minimum. W grupie tej znajduje się 2 profesorów i 7 doktorów. **Jeden doktor habilitowany nie może być wliczony do minimum kadrowego, ponieważ wykaz jego dorobku naukowego i praktycznego obejmuje jedynie lata 2001-2005.** Pozostałe osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje naukowe, dorobek w danym obszarze wiedzy lub odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz zaplanowano im pensum dydaktyczne wynoszące co najmniej 30 godzin dla samodzielnych pracowników naukowych i 60 godzin dla adiunktów. Aby warunki minimum kadrowego były spełnione w minimum kadrowym powinien się jeszcze znaleźć albo jeden pracownik samodzielny, albo jeden doktor (Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z 27 lipca 2005 art. 9a ust. 2) posiadający dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w obszarze kształcenia na kierunku (Rozporządzenie MNiSzW z 5.10.2011, par. 12 ust. 1 i 2).

W minimum kadrowym znajduje się 6 obcokrajowców. Są to nauczyciele akademicy pochodzący z krajów byłego ZSRR, z reguły przebywający w Polsce od kilku lat oraz dobrze znający język polski, rosyjski i z reguły również angielski. W teście osobowej każdego z nich znajduje się poświadczenie o nostryfikacji dyplomu.

Łącznie – jak wspomniano wyżej – do obsługi procesu dydaktycznego, prowadzonego wyłącznie na studiach niestacjonarnych, zaproponowano 18 wykładowców, w tym 10 przedstawionych do minimum kadrowego. Kadra ta, z wyjątkiem jednego nauczyciela akademickiego (wymienionego w załączniku nr 5) posiada odpowiedni dorobek naukowy a także praktyczne doświadczenie zawodowe, które uprawniają do prowadzenia zajęć na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym.

Wszystkie osoby przedstawione do minimum kadrowego posiadają dorobek w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia (po części także w dyscyplinach finanse i nauki o zarządzaniu).

Z informacji i dokumentacji uzyskanych podczas wizytacji WSWMiR należy wnioskować, że zaproponowana przez Uczelnię kadra umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia.

Struktura kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku jest prawidłowa. Nauczyciele reprezentują obszar nauk społecznych, a ich osiągnięcia naukowo-badawcze mieszczą się w ramach dziedziny nauk ekonomicznych.

Dorobek naukowy, kwalifikacje dydaktyczne oraz zawodowe nauczycieli akademickich dobrze wpisują się w proponowane specjalności:

- handel zagraniczny;
- rachunkowość i controlling.

W związku z decyzją zawieszającą uprawnienia do kształcenia na kierunku *ekonomia* wydaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 30 września 2010 roku ocena stabilności minimum kadrowego w ostatnich kilku latach jest utrudniona (jednym z powodów tej decyzji były niedobory w ówczesnym minimum kadrowym, spowodowane głównie brakami wymaganego pensum i dokumentów potwierdzających nostryfikacje dyplomów). Generalnie jednak większość kadry jest związana z ocenianą jednostką od wielu lat.

Spośród 10 wykładowców zgłoszonych obecnie przez WSWMiR do minimum kadrowego 7 osób to osoby zgłoszone do tego minimum w 2013 roku we wniosku o przywrócenie uprawnień.

Zasady rekrutacji oraz limit miejsc na kierunek studiów ustalane są corocznie przez Senat Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej w Wołominie przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego. Limit przyjęć wynosi 25 osób na I rok studiów. Zważywszy, że kształcenie trwa 3 lata, to planowana liczba studentów na ocenianym kierunku wynosi 75. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania określone w § 11 pkt. 2 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048 z późn. zm.). Relacja ta wynosi 9:75, czyli 1:8,3 przy wymaganym nie mniejszym niż 1:160.

Planowana obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń. W przedłożonej Zespołowi Wizytującemu PKA dokumentacji znajduje się pełny wykaz obsady dydaktycznej zajęć oraz informacja o doświadczeniu zawodowym nauczycieli akademickich, w tym spoza minimum kadrowego. Zestawienie planowanej obsady zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym i doświadczeniem zawodowym wykładowców pozwala sądzić, że proces dydaktyczny będzie przebiegał prawidłowo.

Nie dotyczy.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Z powodu zawieszenia uprawnień do prowadzenia studiów I stopnia na kierunku *ekonomia* i braku studentów zajęcia dydaktyczne nie mogły być hospitowane.

4.3

Polityka kadrowa władz Uczelni koncentruje się na spełnieniu wymogów minimum kadrowego. Podjęto aktywne i skuteczne działania na rzecz pozyskania nauczycieli akademickich wywodzących się z krajów byłego ZSRR, a przy tym przebywających w Polsce od kilku lat i dobrze posługujących się językiem polskim i angielskim. Jak wspomniano na 10 osób zaproponowanych do minimum kadrowego 6 to obcokrajowcy. Kolejnych 2

obcokrajowców zaliczanych jest do pozostałych nauczycieli akademickich, zgłoszonych do obsady zajęć na wizytowanym kierunku. Zatem na 18 nauczycieli akademickich zgłoszonych do realizacji zajęć ze studentami niemal połowa (8) to obcokrajowcy. Są to wykładowcy z dużym doświadczeniem dydaktycznym. Uczelnia współpracuje z nimi z reguły od kilku lat. Były one obecne podczas spotkania Zespołu PKA z kadrą naukowo-dydaktyczną i bardzo pozytywnie oceniały warunki współpracy z Uczelnią. Są to nauczyciele akademicy bardzo zaangażowani w funkcjonowanie WSWMiR.

Główne założenia systemu podnoszenia jakości kształcenia prawidłowo wyznaczają zadania związane z zapewnieniem wysoko wykwalifikowanej kadry dydaktycznej. Należą do nich:

- okresowa ocena nauczycieli akademickich;
- systematyczna realizacja hospitacji;
- monitoring dyscypliny odbywania zajęć dydaktycznych, konsultacji i dyżurów;
- cykliczne prowadzenie ankietyzacji studentów na temat oceny poziomu merytorycznego zajęć;
- przygotowywanie obsady zajęć z uwzględnieniem zarówno indywidualnych planowanych obciążeń, jak i preferencji wynikających z profilu naukowego i dydaktycznego poszczególnych nauczycieli akademickich;
- wdrażanie elementów motywujących kadrę akademicką do podnoszenia jakości zajęć i modyfikacji stosowanych metod dydaktycznych poprzez doskonalenie systemu wynagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z obsługą procesu dydaktycznego;
- okresowa analiza przez władze uczelni sprawności funkcjonowania systemu doboru kadry prowadzącej proces kształcenia, w tym szczególnie nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

Przyjęte spektrum działań w zakresie doskonalenia jakości i optymalizacji polityki kadrowej można uznać za prawidłowe. Rzeczywista ocena ich rezultatów możliwa będzie po wznowieniu rekrutacji i kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Zasady doboru kadry są transparentne. Władze Uczelni zatrudniają doświadczonych dydaktyków, których wiedza i kwalifikacje zawodowe umożliwiają realizację zakładanych efektów kształcenia. Specyfika Uczelni założonej w marcu 2005 roku przez Fundację Al. Farabi, prowadzącej także kierunek filologii angielskiej i aspirującej do pozyskiwania potencjalnych studentów z wielu krajów, głównie Europy Wschodniej i państw arabskich, sprawia, że preferowani są obcokrajowcy posiadające adekwatne wykształcenie i władający językiem polskim, rosyjskim i angielskim.

Pełna i obiektywna ocena procedur doboru kadry nie jest możliwa, ponieważ, Zespół Oceniający nie mógł przeprowadzić hospitacji zajęć a także nie mógł na podstawie prac przejściowych (zaledwie z kilku przedmiotów) i prac dyplomowych broniących w 2013 roku ocenić trafność doboru kadry. Generalnie można jednak stwierdzić, że władze WSWMiR dokładają należytych starań w pozyskiwaniu wysoko wykwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej.

System wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej nie budzi większych zastrzeżeń. Został on pozytywnie oceniony przez nauczycieli akademickich biorących udział w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA. W trakcie spotkania wykładowcy stwierdzili, że Uczelnia wspiera ich wysiłek na rzecz wyjazdów zagranicznych, udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, publikacji artykułów naukowych.

Trzeba równocześnie podkreślić, że w związku z tym, że znaczną część minimum kadrowego stanowią obcokrajowcy, to ich oczekiwania związane z realizacją prac

awansowych są odmienne, aniżeli młodych polskich wykładowców. Swoje prace awansowe realizują oni bowiem w macierzystych krajach, gdzie obowiązują odmienne kryteria i ścieżki procedur awansowych.

Na spotkaniu Zespołu PKA z kadrą obecnych było 7 pracowników naukowo-dydaktycznych Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie. Podsumowanie wypowiedzi wykładowców z bardzo interesującej, ponad godzinnej dyskusji przedstawione jest niżej.

1. Kadra jest pozyskiwana pod kątem przygotowania do prowadzenia zajęć na kierunku *ekonomia*. Szkoła posiada doświadczoną kadrę, w której znaczną część stanowią obcokrajowcy. Uczelnia rozbudowuje kontakty z Ukrainą, np. pozyskuje studentów z Uniwersytetu w Rostowie i w tym kierunku jest nawiązana współpraca międzynarodowa.
2. W Uczelni kładzie się nacisk na współpracę międzynarodową i propagowanie kulturowej tolerancji. W marcu 2014 roku w Wólce Kosowskiej pod Warszawą zainaugurowała działalność Międzynarodowa Szkoła Integracji Kultur. Jest to wspólna inicjatywa środowisk chińskich z terenu gminy Lesznów oraz Fundacji Al. Farabi, która jest założycielem WSWMiR w Wołominie. Placówka ma prowadzić kursy nauczania języka polskiego, chińskiego oraz warsztaty międzykulturowe.
3. Geneza Uczelni wiąże się z próbą skierowania oferty edukacyjnej dla studentów z krajów arabskich, ale rewolucje społeczne w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie sprzed trzech lat pokrzyżowały te plany. Z powodu walki z zagrożeniem terrorystycznym potencjalni studenci mają trudności z otrzymaniem wiz.
4. Uczelnia dąży do zachowania stabilności w zakresie kształcenia. W maju 2014 r. władze WSWMiR przebywały z wizytą w Nalczyku w Federacji Rosyjskiej. Podpisane zostało tam porozumienie o współpracy w zakresie wymiany akademickiej, dzięki któremu od października 2014 r. rosyjscy i polscy studenci będą mieli możliwość zdobycia wspólnego dyplomu obu Uczelni.
5. Współpraca z uczelniami zagranicznymi ma charakter systemowy. Ostatnio Władze Uczelni złożyły wizytę w Osetii, na Uniwersytecie we Władykaukazie, aby pozyskiwać potencjalnych studentów - łącząc filologię kaukaską z ekonomią i wiedzą o kulturze. Planuje się intensyfikację działań na rzecz stworzenia takiego interdyscyplinarnego kierunku, niektórzy wykładowcy mogą bowiem prowadzić zajęcia w 3 językach obcych.
6. Uczelnia ma charakter lokalny, jej atutem są nierozbudowane struktury, jest przeciwieństwem struktur dużych uczelni publicznych, co podkreślali wykładowcy, którzy prowadzą zajęcia w tej Uczelni.
7. Część kadry posiada doświadczenie wynikające z pracy na uczelniach kanadyjskich i amerykańskich i wykorzystuje je w Uczelni w Wołominie. Dotyczy to metod kształcenia, organizacji zajęć. Wykładowcy posiadający doświadczenia z uczelni ukraińskich i rosyjskich podkreślają, że bardzo ważna jest dla nich internacjonalizacja, w tym szczególnie możliwość wyjazdów do państw zachodnioeuropejskich, USA i Rosji.
8. Relacje kadry akademickiej są bardzo dobre i mają partnerski charakter.

9. O ofercie specjalizacji decydują potrzeby lokalnego rynku pracy i wyniki śledzenia losów absolwentów. Zauważalne jest zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu rachunkowości, gdyż w okolicy funkcjonuje dużo biur rachunkowych, biur biegłych rewidentów i tam absolwenci znajdują zatrudnienie, choć adresowanie oferty dydaktycznej wyłącznie do lokalnego rynku jest niecelowe.

10. Niektórzy wykładowcy posiadają duże doświadczenie praktyczne np. w ramach działalności w administracji samorządowej, bądź w firmach szkoleniowych. Uważają, że w ramach kształcenia zasadne byłoby stworzenie wirtualnego przedsiębiorstwa i nauczanie z wykorzystaniem metod symulacyjnych.

11. Uczelnia nie prowadzi studiów podyplomowych, ale nauczyciele akademicki widzą możliwość ich uruchomienia. Uczelnia współpracuje w tym względzie ze Starostwem Powiatowym, które przekazuje informacje o tym jakie potrzeby rynku pracy są szczególnie aktualne. Zalicza się do nich kształcenie w zakresie pedagogiki, planowania przestrzennego i administracji. Władze Uczelni współpracują także z Radą Gospodarczą przy Radzie Miasta Wołomin.

W uchwale nr 749/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 grudnia 2013 roku wskazano, że nie są spełnione wymogi dotyczące minimum kadrowego z powodu:

- niezłożenia oświadczeń o przynależności do minimum kadrowego,
- braku informacji o planowanych obciążeniach dydaktycznych,
- braku dokumentów potwierdzających równoważność uzyskanych stopni ze stopniami naukowymi nadawanymi w Polsce,
- braku pełnej informacji o dorobku naukowym i doświadczeniu zawodowym, w szczególności wykładowców obcokrajowców.

Wyższa Szkoła Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie skorygowała wymienione uchybienia związane z zapewnieniem minimum kadrowego.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1)

Liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest prawidłowa i umożliwia osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia.

4.2)

Kwalifikacje naukowo-dydaktyczne i doświadczenie zawodowe kadry ocenione są pozytywnie. Uczelnia nie spełnia wymogów minimum kadrowego z powodu niezaliczenia w jego skład jednego doktora habilitowanego nie posiadającego aktualnego dorobku naukowego jak i zawodowego. W skład minimum kadrowego zaliczono 2 pracowników samodzielnych i 7 doktorów. Do spełnienia warunków minimum kadrowego brakuje albo jednego pracownika samodzielnego, albo jednego adiunkta posiadających dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.

4.3)

Polityka kadrowa WSWMiR zorientowana jest na pozyskiwanie doświadczonych wykładowców, w tym obcokrajowców zaangażowanych w pracę na uczelni i identyfikujących się z nią. Większość kadry jest związana od co najmniej kilku lat z ocenianą jednostką, co dobrze świadczy o stabilności polityki kadrowej.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Baza dydaktyczna jest w satysfakcjonującym zakresie dostosowana do potrzeb dydaktycznych i umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia. Jej jakość jest również dobrze oceniana przez pracowników. Zajęcia mogą odbywać się w następujących pomieszczeniach:

- sala dydaktyczna (na 15 osób) – na parterze o powierzchni 33,63 m², z wyposażeniem (stoliki, krzesła, tablica),
- sala dydaktyczna (na 30 osób) – na I piętrze o powierzchni 38,97 m², z wyposażeniem jw.,
- sala dydaktyczna (na 30 osób) – na II piętrze o powierzchni 38,52 m², z wyposażeniem jw.,
- sala dydaktyczna (na 15 osób) – na II piętrze o powierzchni 38,50 m², z wyposażeniem jw.,
- sala dydaktyczna (na 15 osób) – na II piętrze o powierzchni 36,95 m², z wyposażeniem jw.,
- sala dydaktyczna (na 15 osób) – na II piętrze o powierzchni 31,96 m², z wyposażeniem jw.,
- sala komputerowa – na parterze o powierzchni 52,72 m², z wyposażeniem (17 stanowisk komputerowych, projektor multimedialny, ekran, drukarka, tablica, oprogramowanie Microsoft Windows),
- sala konferencyjna/gimnastyczna – na parterze,

W budynku znajdują się także pomieszczenia administracyjno-biurowe (2) – na parterze, z przeznaczeniem na sekretariat i gabinet rektora, o powierzchni 41,00 m². Zespołowi Oceniającemu PKA przedstawiono umowę najmu lokali użytkowych położonych na nieruchomości przy ul. Laskowej 4 w Wołominie. Jest to umowa zawarta 1 września 2012 roku na czas nieokreślony.

Uczelnia posiada 4 projektory multimedialne przenośne: Acer X1273 DLP projector (2 szt.), BENQ Simens (2 szt.) oraz 2 laptopy: Samsung, HP.

Na terenie WSWMiR studenci mają możliwość korzystania z Internetu bezprzewodowego (Wi-Fi) za pośrednictwem routera o wysokiej przepustowości (5-10 MB). Jak wspomniano, podczas wizytacji strona www Uczelni nie funkcjonowała w sposób prawidłowy.

Istotne ułatwienie studiowania będzie stanowić aplikacja „Wirtualny Dziekanat”, która umożliwia zamieszczanie wszelkich informacji związanych z planowanymi efektami kształcenia, programami i planami studiów, sylabusami zajęć, godzinami dyżurów wykładowców, wynikami zaliczeń i egzaminów i innymi danymi.

Wyższa Szkoła Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie dysponuje skromną biblioteką, ale funkcjonując w aglomeracji warszawskiej zapewnia studentom łatwy dostęp do fachowej literatury. Ograniczoność zbiorów własnych rekompensowana jest zawartymi umowami z bibliotekami innych uczelni np. z Warszawską Wyższą Szkołą Ekonomiczną w Warszawie oraz Collegium Varsoviense w Warszawie.

Ponadto wykładowcy przesyłają drogą elektroniczną materiały do zajęć, prezentacje, linki do ważnych źródeł i inne materiały dydaktyczne. Biblioteka pozostaje nadal najsłabszym elementem infrastruktury Uczelni.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono wykaz 7 przedsiębiorstw i instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki. Wśród podmiotów tych dominują biura rachunkowe i urzędy skarbowe. Miejsca odbywania praktyk zostały dobrane w sposób prawidłowy, ale ich lista powinna być sukcesywnie wzbogacana. W przedłożonej dokumentacji brakuje informacji na temat przedsiębiorstw lub instytucji, w których prowadzone będą zajęcia praktyczne.

Infrastruktura dydaktyczna jest na dzień dzisiejszy słabo przystosowana do potrzeb potencjalnych studentów niepełnosprawnych. Uczelni brakuje podjazdów dla osób niepełnosprawnych, jak i infrastruktury potrzebnej do poruszania się po budynku w przypadku dysfunkcji narządów ruchu. Sale dydaktyczne, będące z założenia klasami, również nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wśród ułatwień wymienić można jedynie podjazd z tyłu budynku i przystosowanie toalety dla osób niepełnosprawnych.

W uchwale nr 749/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 grudnia 2013 roku nie podnoszono kwestii niedociągnięć z zakresu infrastruktury naukowo-dydaktycznej. Zastrzeżenia takie wyeksponowano w Uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 lipca 2010 roku Nr 25/8/2010. Dotyczyły one potrzeby wzbogacenia zbiorów bibliotecznych. Uczelnia podjęła wówczas działania naprawcze, na miarę swoich możliwości finansowych, polegające na dofinansowaniu biblioteki i zawarciu umów o współpracy z kilkoma bibliotekami warszawskich uczelni. Kroki te można ocenić jako połowicznie skuteczne. **Biblioteka i czytelnia WSWMiR potrzebują w dalszym ciągu wysokich nakładów finansowych. Ich przydział powinien być naturalną konsekwencją w uruchomienia nowego naboru na oceniany kierunek studiów ekonomia.**

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – ocena *w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna (sale wykładowe, ćwiczeniowe i pracownia komputerowe) jest dostosowana do procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów i pozwala na osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia. Zasoby będące w gestii uczelni są niewielkie, ale wystarczające do kształcenia kilku grup studentów niestacjonarnych. Jednak infrastruktura naukowa, a w szczególności zasoby biblioteczne, wymagają podjęcia przez Uczelnię istotnych działań w celu jej uzupełnienia.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Nie podlega ocenie.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Nie podlega ocenie.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Warunki i tryb rekrutacji zostały określony na rok akademicki:

- 2010/2011 – Uchwała Senatu z dnia 25 marca 2009 r. (m. in. na kierunek *ekonomia*),
- 2011/2012 – Uchwała Senatu z dnia 20 kwietnia 2010 r. (w związku z zawieszeniem uprawnień brak rekrutacji na kierunek *ekonomia*),
- 2012/2013 – Uchwała Senatu z dnia 13 marca 2011 r. (w związku z zawieszeniem uprawnień brak rekrutacji na kierunek *ekonomia*),
- 2013/2014 – Uchwała Senatu z dnia 2 marca 2012 r. (w związku z zawieszeniem uprawnień brak rekrutacji na kierunek *ekonomia*),
- 2014/2015 – Uchwała Senatu z dnia 16 marca 2013 r. (w związku z zawieszeniem uprawnień brak rekrutacji na kierunek *ekonomia*).

Kryteria rekrutacyjne są przejrzyste i zrozumiałe. Rekrutacja na studia odbywa się bez egzaminów. Decydująca jest kolejność zgłoszeń. Praktyka ta powoduje, że na studia dostają się jednak osoby o zróżnicowanym poziomie przygotowania do studiów, na co wskazali przedstawiciele Samorządu Studenckiego obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA. Podkreślili również, że w ich opinii taki sposób rekrutacji prowadzi do obniżenia jakości zajęć i przeszkadza w efektywnym kształceniu wszystkich studentów.

Uczelnia prezentuje na swojej stronie internetowej sylwetkę absolwenta, a także treści kształcenia w ramach przedmiotów (skorzystano ze strony internetowej po wizytacji, kiedy wejście na tę stronę okazało się możliwe). Brak jest jednak informacji o efektach kształcenia, tak więc Studenci podejmując decyzję dotyczącą podjęcia studiów nie mogą kierować się pełnymi informacjami o ofercie kształcenia.

Warto zastanowić się nad szerszym przedstawieniem proponowanych treści kształcenia, co spowoduje, że system rekrutacji będzie w pełni transparentny dla kandydatów.

7.2).

Z uwagi na specyfikę wizytacji ocena w tym aspekcie nie jest możliwa z perspektywy studenckiej.

Zapisy Regulaminu Studiów oraz informacje zawarte w Programie Kształcenia są sformułowane w sposób przejrzysty i zorientowany na proces uczenia się. Sposób walidacji efektów kształcenia ogranicza się jednak do wąskiego wachlarza narzędzi stosowanych dla wszystkich przedmiotów (por. p. 2.3).

Z uwagi na specyfikę wizytacji nie była możliwa pełna ocena tego kryterium. Brak studentów uniemożliwia weryfikację treści zawartych w sylabusach przedmiotów.

Nakłady czasu pracy są co do zasady przewidziane prawidłowo, jak wspomniano (por. p. 3.1). **Jako uchybienie należy traktować podawanie znacznego wymiaru „Pracy własnej studenta” bez bliższego jej opisu i podziału na mniejsze części.**

7.3).

Wprowadzony system ECTS formalnie umożliwia prowadzenie wymiany krajowej i międzynarodowej studentów.

Studenci WSWMiR nie wykorzystują jednak możliwości płynących z programów wymian zagranicznych i krajowych. Rozmowa z przedstawicielami Samorządu Studentów wskazuje przy tym na brak zainteresowania studentów, którzy traktują studiowanie na WSWMiR jako uzupełnienie ich kompetencji w zakresie aktywności zawodowych. Praca zawodowa i utrzymanie gospodarstwa domowego nie pozwalają na wykorzystywanie możliwości jakie niosą ze sobą programy wymian. Uczelnia powinna jednak szerzej informować studentów o możliwościach, jakie stwarza im ewentualna mobilność.

Jednostka nie prowadziła w ostatnim czasie wymiany międzynarodowej studentów.

Z uwagi na brak aktywności Uczelni w tym zakresie, ocena z perspektywy studenckiej nie jest możliwa.

7.4).

WSWMiR zapewnia o funkcjonowaniu dyżurów dydaktycznych. Zgodnie z koncepcją kształcenia Studenci mają możliwość wyboru dwóch specjalności - Handel zagraniczny oraz Rachunkowość i controlling. **Tak w przypadku specjalności, jak i zajęć do wyboru, przedstawiciele Uczelni deklarują swobodę wyboru zajęć, co stoi jednak w sprzeczności z § 11 pkt. 1 Regulaminu Studiów WSWMiR w Wołominie, który pozostawia w tym zakresie decyzję organom Uczelni. Podobna sytuacja ma miejsce przy wyborze seminarium dyplomowego oraz tematu pracy.**

Sylabusy są skonstruowane w sposób przejrzysty i zrozumiały. Studenci nie mają jednak możliwości swobodnego korzystania z nich, gdyż są one dostępne jedynie w Dziekanacie. Sylabusy zawierają podstawowy opis przedmiotu, zakładane efekty kształcenia, potrzebną do ich realizacji literaturę obowiązkową i rozszerzającą. Nie zawierają jednak warunków i kryteriów zaliczenia. Nie było możliwe zweryfikowanie przydatności sylabusów w ocenie studentów, z uwagi na specyfikę wizytacji.

Jedynymi możliwymi do analizy mechanizmami motywującymi studentów są kryteria stypendium rektora dla najlepszych studentów. Są one sformułowane w sposób przejrzysty i zrozumiały. Mogą one motywować studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia.

Programy opieki materialnej i socjalnej w WSWMiR w Wołominie są oferowane w zakresie gwarantowanym przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Informacje na temat świadczeń pomocy materialnej oraz sposobu w jaki student może się o nie ubiegać są przedstawiane na początku kształcenia oraz dostępne na stronie internetowej Uczelni. System przyznawania świadczeń jest przejrzysty i dobrze zorganizowany, dzięki czemu pomoc trafia do studentów w terminach optymalnych - tj. stypendium socjalne w kolejnym miesiącu po złożeniu wniosku, zaś jeżeli chodzi o stypendium rektora dla najlepszych studentów do grudnia roku, w którym złożono wniosek. Taki stan rzecz potwierdzają wydane decyzje administracyjne, znajdujące się w teczkach osobowych studentów.

Analiza Regulaminu Ustalania Wysokości, Przyznawania i Wypłacania Świadczeń Pomocy Materialnej dla Studentów WSWMiR w Wołominie wykazała jednak szereg wątpliwych zapisów, które zostały przytoczone niżej.

§ 2 ust. 4 stanowi:

„Kwota w wysokości 5% funduszu [pomocy materialnej – przyp. Red], o którym mowa w §2 ust. 1, stanowi rezerwę pozostającą do dyspozycji rektora.”

Jest to naruszenie Art. 103 i 173 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, które precyzują na co i w jakim stopniu mogą być przeznaczone środki znajdujące się w Funduszu Pomocy Materialnej. Zapis ten powinien zostać niezwłocznie usunięty.

§ 3 ust. 2 i 3 stanowi:

„2. Świadczenie pomocy materialnej nie przysługuje studentowi, który powtarza rok lub uzyskał urlop

3. W szczególnej sytuacji, gdy powtarzanie roku lub urlop spowodowane są długotrwałą chorobą lub szczególnie trudną sytuacją losową organ stypendialny może odstąpić od stosowania ust. 2.”

Taka konstrukcja regulaminowa, mimo że korzystna dla studentów, może prowadzić do nadużyć, w których studenci będą utrzymywali status studenta tylko po to, aby otrzymywać świadczenie pomocy materialnej. Warto zastanowić się nad uszczegółowieniem ustępu 3, co zlikwidowałoby ewentualnie zagrożenie patologiami.

Rozdział 3, traktujący o Stypendium Socjalnym nie zawiera wykazu dokumentów, ani kryteriów branych pod uwagę przy ustalaniu dochodu studenta, co zdecydowanie utrudnia studentowi uzyskanie informacji na ten temat. Warto zastanowić się, nad uszczegółowieniem tego typu zapisów, które mogłyby być skopiowane z zapisów ustawowych.

Rozdział 6, w którym mowa o zapomodze zawiera zapisy stojące w sprzeczności z zapisami Art. 183 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Samodzielne wychowywanie dziecka (§ 18 ust. 1 pkt. 4)), nie może być uznane za sytuację losową, powodującą przejściowe pogorszenie sytuacji materialnej. Zapis jest niewątpliwie korzystny dla studentów, lecz niezgodny z prawem powszechnie obowiązującym. Samotne wychowywanie dziecka nie jest sytuacją przejściową, a główną zasadą przyznania zapomogi jest możliwość likwidacji lub minimalizacji przejściowych trudności finansowych. Zapis znajdujący się w regulaminie nie wypełnia tym samym przesłanek ustawowych i powinien zostać usunięty z dokumentu.

Spotkania z przedstawicielami Samorządu Studentów i Uczelni oraz analiza strony internetowej WSWMiR w Wołominie wykazały że Uczelnia stara się współpracować z władzami samorządowymi Wołomina i Ząbek, co umożliwia studentom rozwój kulturalny i społeczny (udział w spektaklach teatralnych, festiwalach muzycznych etc.).

Z uwagi na specyfikę wizytacji spotkanie ze studentami wizytowanego kierunku nie było możliwe.

Por. jw.

7.5.

Podczas poprzedniej wizytacji nie formułowano zaleceń.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: częściowo.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1)

Zasady i kryteria rekrutacji są przejrzyste i dostępne, niestety nie wprowadzają odpowiedniej selekcji kandydatów. Uczelnia prezentuje na swojej stronie internetowej jedynie sylwetkę absolwenta. Nie prezentuje opisu treści programowych, nie wskazuje efektów kształcenia uzyskiwanych po ukończeniu konkretnych przedmiotów.

Dokumenty dotyczące rekrutacji są sformułowane w sposób zrozumiały, nie są jednak dostępne dla kandydatów.

7.2)

System ocen jest przejrzysty. Wątpliwości wzbudza jednak jego przełożenie na konkretne efekty kształcenia.

7.3)

Uczelnia nie promuje wśród studentów programów wymian, Studenci zdają się również nie interesować tą kwestią.

7.4)

Jakość obsługi dydaktycznej oraz materialnej na WSWMiR w Wołominie należy ocenić jako dostateczną. W regulaminie studiów i regulaminie przyznawania pomocy materialnej zdarzają się poważne uchybienia.

Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

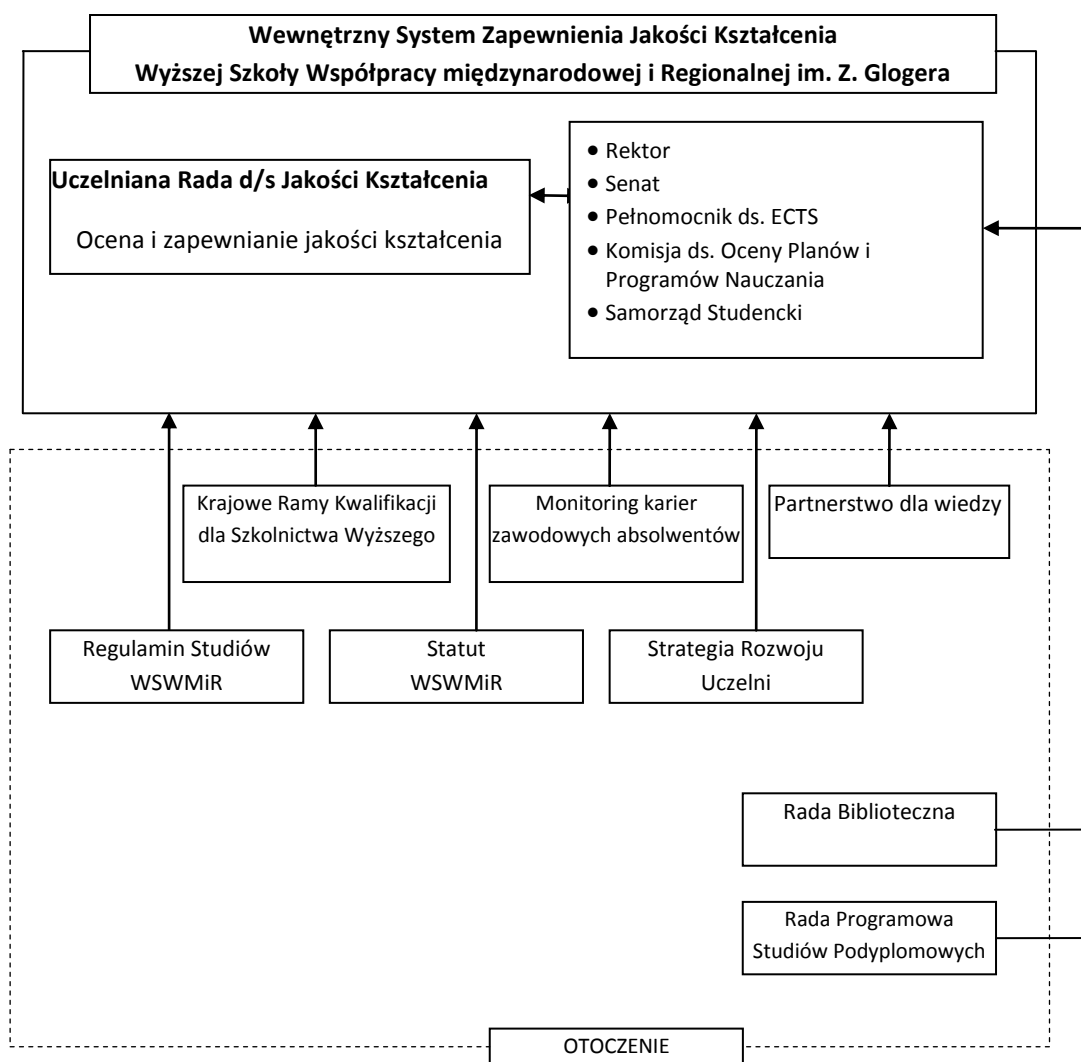
8.1).

Z uwagi na zastrzeżenia dotyczące wdrożenia i funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sformułowane w cytowanej wyżej Uchwale PKA Nr 749/2013 Senat Uczelni doskonaląc ten system wprowadził Uchwałą z dnia 8 lutego 2014 r.) zmiany do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia WSWMiR w Wołominie.

Jak wskazuje Uczelnia w przedstawionym Zespołowi Oceniającemu Raporcie celem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Z. Glogera w Wołominie jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia we wszystkich formach kształcenia, ciągłe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia, podnoszenie konkurencyjności WSWMiR na rynku edukacyjnym, podnoszenie kompetencji studentów/słuchaczy WSWMiR, podnoszenie kompetencji nauczycieli akademickich WSWMiR - w efekcie budowanie kultury jakości kształcenia na Uczelni.

Dla osiągnięcia założonego celu WSZJK przyjęto jego strukturę przedstawioną na poniższym schemacie. Struktura ta obejmuje wyróżnione podmioty i działania w procesie oceny i zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. Struktura ta jest przejrzysta.

Najważniejszą rolę w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia odgrywa Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia.

Źródło: Załącznik nr 2 do Raportu dotyczącego działań naprawczych przedstawionego podczas wizytacji, s. 3.

Głównym zadaniem Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia (powołanej wspomnianą wyżej Uchwałą Senatu z dnia 8 lutego 2014 r.) jest ocena i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w Uczelni, opiniowanie i wskazywanie kierunków doskonalenia warunków zapewniających osiągnięcie założonych efektów kształcenia na danym kierunku i poziomie kształcenia.

W opisie Systemu dostarczonym podczas wizytacji znajdują się zadania Rady. Każde z niżej wymienionych zadań zawiera szczegółowe punkty opisujące działania Rady w danym segmencie.

Do zadań Rady należą:

- 1) zadania związane z programami kształcenia i realizacją procesu dydaktycznego,
- 2) zadania związane z systemem oceny studentów,
- 3) związane z systemem praktyk studenckich,
- 4) zadania związane z procesem dyplomowania studentów,
- 5) zadania związane z prowadzeniem badań naukowych w zakresie obszaru/obszarów, do których zostały podporządkowane prowadzone studia,
- 6) zadania związane z zapewnieniem kadry dydaktycznej odpowiedniej jakości,
- 7) zadania związane ze wsparciem realizacji procesu kształcenia i warunkami jego realizacji,
- 8) zadania związane z monitorowaniem i oceną efektów kształcenia na rynku pracy,
- 9) zadania związane z internacjonalizacją,

- 10) zadania związane z udziałem studentów w działaniach na rzecz podnoszenia jakości kształcenia,
- 11) zadania związane z oceną efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, doskonalenia tego systemu, korygowania jego polityki zapewniania jakości kształcenia.

Niektóre podjęte już działania w ramach WSZJK świadczą, że system ten może efektywnie funkcjonować. Działania te wymienione są niżej.

1° Powołana w ramach WSZJK Komisja ds. Oceny Planów i Programów Nauczania współpracuje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

2° Z opisu działań Rady ds. Jakości Kształcenia generalnie wynika, że ocena i analiza osiągniętych efektów kształcenia będzie dokonywana kompleksowo i systematycznie, co powinno dać podstawę do doskonalenia programu kształcenia. Jak wspomniano wyżej, Rektor WSWMiR z dnia 28 lutego 2014 roku wprowadził „System weryfikacji efektów kształcenia”. Jest to dokument, który wytycza ogólne obszary efektów kształcenia, odwołując się w szczególności do uszczegółowień zawartych w sylabusach przedmiotów i innych dokumentów szczegółowych. Przewiduje zasadę 3 letniego archiwizowania prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych i innych weryfikujących zakładane efekty kształcenia. Zespół Oceniający miał możliwość zapoznania z dokumentacją weryfikacji efektów kształcenia jedynie w odniesieniu do trzech przedmiotów.

3° Badania ankietowe studentów i absolwentów (wprawdzie obejmujące ich niewielką grupę rocznika 2012/13) potwierdzają, że System może efektywnie funkcjonować w tym obszarze (por. niżej).

4° Przeprowadzono wstępne badanie opinii interesariuszy zewnętrznych (por. niżej) o potrzebach rynku pracy w zakresie kompetencji absolwentów.

5° Monitorowanie karier zawodowych absolwentów zostało uregulowane Zarządzeniem Rektora z dnia 4 stycznia 2013 r. Zasady monitorowania oraz wdrożone działania w tym zakresie zostały niżej szerzej omówione.

6° Uczelnia zamierza prowadzić okresową ocenę nauczycieli akademickich – przygotowano arkusz takiej oceny. Jak już wspomniano (por. p. 4.3) główne założenia systemu jakości kształcenia prawidłowo wyznaczają zadania związane z zapewnieniem wysoko-kwalifikowanej kadry dydaktycznej.

Tym niemniej przynajmniej w dwóch obszarach, tj. tworzenia koncepcji kształcenia opartej o efekty kształcenia a także w obszarze programu kształcenia System ten musi być doskonalony. Odnosi się to w szczególności do działań Komisji ds. Oceny Planów i Programów Nauczania. ZO oceniający formułuje wiele znaczących uwag w tych obszarach jak to wynika z analizy kryterium 2 i 3.

Uwagi formułowane są także do proponowanego przebiegu procesu kształcenia, a w szczególności do wymagań stawianych pracom dyplomowym.

Proces prowadzenia prac dyplomowych został uregulowany zarządzeniem Rektora WSWMiR z dnia 4 października 2012 roku. W dokumencie tym określono „Wymagania stawiane pracom dyplomowym”. Zespół Oceniający formułuje uwagi do tego Regulaminu w związku z prowadzeniem praktycznego profilu kształcenia (por. komentarz do załącznika 4). Oznacza to przede wszystkim potrzebę wnikliwej analizy dokumentów i działań modyfikujących wprowadzony przez Rektora wspomniany wyżej „System weryfikacji efektów kształcenia”.

Z dokumentu przedstawionego przez Rektora wynika, iż opisy efektów kształcenia są upubliczniane na stronie internetowej Uczelni oraz są dostępne dla kandydatów i studentów w

postaci drukowanej. Także opis sposobów weryfikowania efektów kształcenia ma być upubliczniany na stronie internetowej i w wersji wydrukowanej dostępny w sekretariacie.

Wejście na stronę internetową Uczelni podczas wizytacji nie było możliwe. W okresie po wizytacji Zespół Oceniający ustalił, że możliwe jest wejście na stronę. W odniesieniu do wizytowanego kierunku znajdują się na niej tylko informacje na temat sylwetki absolwenta i programu kształcenia.

8.2).

Przedstawiono ankiety z badania 7 instytucji współpracujących z Uczelnią. Dotyczyło ono poziomu kompetencji absolwentów i ich przygotowania do pracy zawodowej. Wśród 7 interesariuszy tylko 2 oceniło poziom przygotowania absolwentów szkół wyższych raczej pozytywnie, pozostali negatywnie. Szkoda, że zakres ankiety nie pozwolił Uczelni na uzyskanie informacji o wiedzy i umiejętnościach bezpośrednio jej absolwentów. Uzupełniłyby one badanie losów absolwentów, które Uczelnia rozpoczęła. Zespół Oceniający zapoznał się z wynikami tych badań. Badania Szkoła rozpoczęła w roku akademickim 2012/2013. Rektor Rozporządzeniem z 4 stycznia 2013 określił sposób tworzenia Bazy Absolwentów. Przedstawione wyniki dotyczyły 11 osób, które wyraziły zgodę na badanie. Stanowiło to 75% absolwentów roku akademickiego 2012/2013 wizytowanego kierunku. Wnioski z badania mogą być zatem bardzo ograniczone. Ankieta zawierała 13 pytań o różnym zakresie odpowiedzi. Absolwenci wskazywali na konieczność położenia większego nacisku na języki obce raz praktyki studenckie.

Zespół Oceniający otrzymał także wyniki badań ankietowych studentów wizytowanego kierunku. W badaniu wzięło udział 12 studentów (80%) ostatniego roku studiów. Oceniali oni prowadzących zajęcia na tym roku. Ankieta dotyczyła profesjonalizmu i przygotowania merytorycznego nauczycieli akademickich, stopnia zadowolenia z obsługi administracyjnej, oczekiwań studentów a także propozycji lepszego funkcjonowania procesu kształcenia. Generalnie studenci wysoko ocenili profesjonalizm i przygotowanie merytoryczne nauczycieli akademickich, a także obsługę administracyjną. Uwagi studentów dotyczyły doprecyzowania godzin obsługi, kontaktów z wykładowcami drogą elektroniczną.

Jeżeli chodzi o prezentowane stanowiska przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni, w szczególności odnoszącego się do podnoszenia jakości kształcenia, dokumentacja wskazuje na nikłe zainteresowanie Samorządu studentów. Z jednej strony, Uczelnia przedstawiła opinie Samorządu dotyczące programów kształcenia, spotkanie Zespołu Oceniającego PKA z przedstawicielami Samorządu studentów wykazało jednak, że było to działanie o charakterze formalnym. Z drugiej strony, taki stan rzeczy ma miejsce za wiedzą i akceptacją przedstawicieli studenckich.

Jak wspomniano wcześniej (por s. 1 niniejszego Raportu – krótka informacja o wizytacji), zarzuty odnoszące się do WSZJK dotyczyły ogólności sformułowanych celów, braku struktury organizacyjnej oraz efektów jego działania na kierunku *ekonomia*. Wprowadzone przez Uczelnię zmiany do Systemu rozszerzają i uszczegóławiają jego cele, przedstawiona została także struktura organizacyjna, jednak system ten wymaga dalszych prac w zakresie formułowania efektów kształcenia, programów kształcenia oraz weryfikacji efektów kształcenia.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty	program i plan	kadra	infrastruktura dydaktyczna/	działalność naukowa	działalność między-	organizacja kształcenia
------------------	----------------	-------	-----------------------------	---------------------	---------------------	-------------------------

kształcenia	studiów		biblioteka		narodowa	
Wiedza	+/-	+/-	+/-		+/-	+
umiejętności	+/-	+/-	+/-		+/-	+
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+/-		+/-	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
 +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
 - - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1)

Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów jest przejrzysta. Powołane organy i wprowadzone procedury WSZJK umożliwiają kompleksowość i systematyczność procesów tworzenia oferty kształcenia oraz ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia i mogą być podstawą doskonalenia procesu kształcenia. Ze względu na nieprzewodzenie kształcenia na ocenianym kierunku Zespół Oceniający nie miał możliwości pełnej analizy funkcjonowania Systemu. Pewne szczegółowe działania Systemu w ramach procedur przede wszystkim formułowania efektów kształcenia i metod kształcenia (niespójność między metodami a efektami) a także związanych z programem studiów okazały się nieefektywne o czym świadczą uwagi w ocenie kryterium 2 i 3. Inne obszary działania takie, jak weryfikowanie efektów kształcenia zapisanych w sylabusach, jak i za pomocą prac dyplomowych także wymagają analiz i korekt. Choć podjęte już działania przez Uczelnię świadczą o możliwości efektywnego wykorzystania systemu zapewnienia jakości kształcenia w podnoszeniu jakości procesu kształcenia, to w odniesieniu do pewnych szczegółowych działań związanych z formułowaniem efektów kształcenia a także związanych z programem studiów (por. uwagi zawarte w ocenie kryteriów 2 i 3) Uczelnia musi dokonać znaczących zmian i uzupełnień.

8.2)

Nauczyciele akademicki i studenci za pośrednictwem Rady ds. Jakości Kształcenia biorą udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia. Ocena udziału interesariuszy rynku pracy jest pozytywna. Powinny być podjęte przez Uczelnię działania idące w kierunku większego zainteresowania studentów jakością kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	

3. program studiów				X	
4. zasoby kadrowe			X		
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych					
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się				X	
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Uczelnia powinna skorygować założone efekty kształcenia i sposoby ich weryfikacji, biorąc przede wszystkim pod uwagę fakt, że profil kształcenia jest profilem praktycznym:

- liczba efektów kształcenia nie jest wystarczająca dla zrealizowania obszarowych efektów kształcenia dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu praktycznego,
- występują uchybienia, szczególnie w zakresie formułowania efektów szczegółowych dotyczących umiejętności,
- nie przewidziano właściwych form weryfikacji efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych,
- zasadne byłoby silniejsze zorientowane prace dyplomowe na rozwiązywanie problemów praktycznych.

Uwagi dotyczą także programu kształcenia, m.in.:

- program nie daje pełnych możliwości osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności,
- zakres stosowanych form prowadzenia zajęć jest zbyt ubogi, nie tworzy właściwych warunków do kształcenia praktycznego,
- wymiar praktyki (6 tygodni) jak na praktyczny profil kształcenia należy ocenić jako niedostateczny.

Jeśli chodzi o kadrę dydaktyczną, to kwalifikacje naukowo-dydaktyczne i doświadczenie zawodowe kadry oceniane są pozytywnie. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest prawidłowa. Brak w minimum kadrowym jednego pracownika samodzielnego lub niesamodzielnego posiadających dorobek naukowy lub praktyczny w obszarze kształcenia na kierunku.

W zakresie infrastruktury dydaktycznej zasoby biblioteczne wymagają uzupełnienia, co oznacza przeznaczenie przez Uczelnię odpowiednich środków na ten cel.

W sprawach studenckich zauważono co następuje:

- Uczelnia prezentuje na swojej stronie internetowej jedynie sylwetkę absolwenta. Nie prezentuje opisu treści programowych, nie wskazuje efektów kształcenia uzyskiwanych po ukończeniu konkretnych przedmiotów.

- studenci nie interesują się programem wymian, ale też Uczelnia nie promuje wśród nich tych programów,
- jakość obsługi dydaktycznej oraz materialnej na WSWMiR w Wołominie należy ocenić jako dostateczną, w regulaminie studiów i regulaminie przyznawania pomocy materialnej zdarzają się poważne uchybienia.

Uczelnia dokonała szereg pozytywnych zmian w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów jest przejrzysta. Powołane organy i wprowadzone procedury WSZJK umożliwiają kompleksowość i systematyczność procesów tworzenia oferty kształcenia oraz ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia i stanowią podstawę doskonalenia procesu kształcenia. Ze względu na nie prowadzenie kształcenia na ocenianym kierunku Zespół Oceniający nie miał możliwości pełnej oceny funkcjonowania Systemu, jednak podjęte już działania przez Uczelnię świadczą o możliwości jego efektywnego wykorzystania w podnoszeniu jakości procesu kształcenia. Tym niemniej w odniesieniu do pewnych szczegółowych działań związanych z formułowaniem efektów kształcenia, a także związanych z programem studiów i weryfikacją efektów kształcenia działanie Systemu okazało się nieefektywne. Uczelnia musi dokonać zmian i uzupełnień odpowiednio do uwag zawartych w analizie kryterium 2 i 3. Interesariusze wewnętrzni a także zewnętrzni biorą udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia za pośrednictwem Rady ds. Jakości Kształcenia. Powinny być jednak podjęte przez Uczelnię działania idące w kierunku większego zainteresowania studentów jakością kształcenia.

W odpowiedzi na Raport z wizytacji Rektor Wyższej Szkoły Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera w Wołominie nadesłał w dniu 25 sierpnia 2014 roku informacje na temat działań naprawczych podjętych w celu usunięcia uchybień wskazanych przez Zespół Oceniający PKA. Odnosząc się merytorycznie do poszczególnych kryteriów oceny i wynikających z nich zaleceń podziękował Zespołowi Oceniającemu PKA za „rzeczowe i obiektywne przeprowadzenie wizytacji, która przyczyni się do ciągłego procesu ewaluacji jakości kształcenia na naszej Uczelni”. Wyjaśnienia Pana Rektora mają kompleksowy charakter i obejmują dziesięciostronicowe pismo przewodnie oraz obszerny zbiór załączników wymienionych niżej.

1. Uchwała Senatu WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie z dnia 22 sierpnia 2014 roku w sprawie zatwierdzenia Kierunkowych Efektów Kształcenia. Zawiera ono wykaz deklarowanych kierunkowych efektów kształcenia i ich odniesień do efektów obszarowych.
2. Wyciąg z załącznika nr 1 do Uchwały Senatu WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie z dnia 22 sierpnia 2014 roku w sprawie programu kształcenia dla kierunku ekonomia, na studiach pierwszego stopnia (licencjackich) niestacjonarnych obowiązujących od roku akademickiego 2014/2015. Zawiera ono wykazy przedmiotów i programy kształcenia realizowane w ramach poszczególnych specjalności.
3. Skorygowane sylabusy przedmiotów.
4. Zarządzenie Rektora WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie z dnia 18 sierpnia 2014 roku w sprawie regulaminu praktyk zawodowych studentów. Zawiera ono kilka załączników, w których doprecyzowano: treść regulaminu praktyk zawodowych, wzór dziennika praktyk, arkusz oceny praktyki zawodowej, wzór porozumienia o prowadzeniu praktyki zawodowej z przedsiębiorstwami i instytucjami przyjmujących praktykantów,

formularz skierowania studenta na praktykę zawodową, wzór wniosku o zwolnienie z obowiązku odbywania praktyk, programy praktyk dla specjalności Rachunkowość i controlling oraz Handel zagraniczny.

5. Dokumentacja związana ze zgłoszeniem w skład minimum kadrowego samodzielnego nauczyciela akademickiego.
6. Oświadczenie Założyciela WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie, Fundacji AL-FARABI w Warszawie, z dnia 1 sierpnia 2014 roku o przekazaniu kwoty 50 tys. zł na zakup księgozbioru z zakresu nauk ekonomicznych.
7. Zgłoszenie Uczelni do Krajowych Licencji Akademickich na dostęp do komputerowych baz danych koordynowanych przez ICM Uniwersytet Warszawski i finansowanych przez MNiSW w latach 2013-2015.
8. Umowa ze spółką cywilną Verbis w Warszawie dotycząca wprowadzenia wirtualnego dziekanatu i korzystanie z systemu VERBIS DEANS OFFICE. System ten zawiera moduły podstawowe: Dziekanat i Wirtualny Dziekanat oraz moduły dodatkowe: POL-on, Rozliczenia Finansowe, Automatyczne Generowanie Dokumentów, Ankietyzacja, KRK, Sylabusy, Okresowa Ocena Pracownika, Internetowe Arkusze Ocen, Forum Przedmiotu.

W odniesieniu do Kryterium 2 tj. do spójności zakładanych celów i efektów kształcenia określających koncepcję kształcenia Uczelnia podjęła następujące działania.

- Dokonała weryfikacji i modyfikacji zestawu zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Załączyła nowy zestaw kierunkowych efektów kształcenia stanowiący wspomniany wyżej Zał. Nr 1 do Uchwały z dnia 22 sierpnia 2014 roku w sprawie zatwierdzenia KEK w WSWMiR w Wołominie. W ramach nowego zestawu zaproponowano 11 efektów z zakresu umiejętności. Zastosowano nowe przypisanie efektów kierunkowych do efektów obszarowych, obecnie ma być realizowanych 11 efektów obszarowych dla nauk społecznych o profilu praktycznym. Władze Uczelni zadeklarowały, iż prowadzą rozmowy z pracodawcami w zakresie kształcenia praktycznego.
- W nadesłanym nowym zestawie sylabusów znalazły się skorygowane szczegółowe efekty kształcenia w zakresie umiejętności. W sylabusach części przedmiotów przewidziano formy /metody kształcenia, które umożliwiają właściwe osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Uwzględniono przykładowo takie metody dydaktyczne jak: praca w grupach, analiza przypadków, opracowanie analiz w celu wyjaśnienia określonych przypadków.
- W załączonym nowym zestawie sylabusów nie zawsze przypisano właściwe formy weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Dotyczy to przede wszystkim przedmiotów w których przewidywana jest jedynie wykładowa forma zajęć, a jednocześnie uwzględniają one efekty kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Natomiast Uczelnia podjęła działania w tym zakresie i poinformowała iż „zostały wydane wytyczne dla nauczycieli akademickich przygotowujących sylabusy wskazujące na konieczność dostosowania metod weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych uwzględniające możliwość ich osiągnięcia”. Zadeklarowano także, że „Komisja ds. Ocen Planu i Programu Nauczania na wrześniowym spotkaniu dokona ponownej analiz i oceny zakładanych metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia określonych w sylabusach dostosowując je do charakteru zajęć...”

- Uczelnia zadeklarowała, iż podejmuje działania na rzecz podniesienia jakości prac dyplomowych. Nie przedstawiono jednak zmodyfikowanych procedur, które już obecnie gwarantowałyby usunięcie uchybienia wskazanego w raporcie PKA, że nie uwzględniono aspektu umiejętności rozwiązywania konkretnego problemu. Nie przedstawiono zmian w dokumencie „Wymagania stawiane pracom dyplomowych”.

Biorąc pod uwagę działania podjęte przez Uczelnię Zespół Oceniający podniósł ocenę w zakresie spójności zakładanych celów i efektów kształcenia z „częściowo” na „znacząco”.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że Uczelnia powinna wprowadzić adekwatne formy weryfikacji efektów kształcenia we wszystkich sylabusach przedmiotów szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych oraz określić warunki dla zorientowania prac dyplomowych na rozwiązywanie konkretnych problemów. Te dalsze działania powinny być przedmiotem oceny PKA.

W odniesieniu do programu kształcenia (Kryterium 3) działania jakie podjęła Uczelnia są następujące.

- Uczelnia, jak wspomniano, przedstawiła nowy zestaw sylabusów przedmiotów, gdzie uwzględniono bardziej zróżnicowane formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Dokonała właściwego opisu pracy własnej studenta.
- Uczelnia w programie kształcenia zwiększyła wymiar praktyki zawodowej do 12 tygodni.

Powyższe działania Uczelni wskazują, że uchybienia odnoszące się do możliwości pełnego osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności w pewnym stopniu zostały usunięte i w związku z tym podniesiona została ocena z „częściowo” na „znacząco”.

Uczelnia nadal jednak nie przedstawiła w programie kształcenia punktów ECTS dla zajęć praktycznych wskazując jedynie na punkty ECTS (8) przypisane praktykom zawodowym. Zgodnie z §6 ust.1 rozporządzenia MNiSW z 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 243, poz. 1445) zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów. Utożsamienie i ograniczenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym jedynie do modułu Praktyka zawodowa sprawia, iż wymiar zajęć praktycznych dla profilu praktycznego jest niewystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Należy zakładać, że zajęcia praktyczne mogą być też prowadzone w warunkach symulowanych w formie laboratoriów czy rozwiązywania praktycznych studiów przypadku stanowiąc element zajęć z poszczególnych przedmiotów. Z analizy wzmiankowanych już zweryfikowanych i wzbogaconych metod dydaktycznych wynika, iż przynajmniej część zajęć prowadzonych w toku studiów będzie najprawdopodobniej posiadała charakter zajęć praktycznych. Dotyczy to takich planowanych metod dydaktycznych jak: analiza przypadków i rozwiązywanie problemów praktycznych, ale także dyskusja w grupie. Zapewne zatem wymiar faktycznie planowanych zajęć praktycznych przekracza poziom wymieniony w deklaracji Uczelni (dotyczący jedynie Praktyki zawodowej). Uczelnia nadal jednak jednoznacznie nie wyodrębniła i nie opisała zajęć praktycznych ze wskazaniem jakie szczegółowe efekty

kształcenia będą osiągnęte w ich ramach, jakie będą formy weryfikacji, jacy nauczyciele akademicy będą je prowadzili i w jakiej liczbie będą przypisywane im punkty ECTS.

A zatem uchybienie wskazane w raporcie po wizytacji dotyczące nieuwzględnienia w programie kształcenia zajęć praktycznych (i odpowiadającym im punktami ECTS) nie zostało usunięte.

Wyjaśnienia Rektora WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie dotyczące braku w minimum kadrowym (Kryterium 4) jednego pracownika samodzielnego lub niesamodzielnego posiadających dorobek naukowy lub doświadczenie praktyczne w obszarze kształcenia na kierunku ekonomia są satysfakcjonujące. Uczelnia zaproponowała bowiem zaliczenie w skład minimum kadrowego profesora zwyczajnego doktora habilitowanego, który posiada dorobek naukowy z zakresu zarządzania, handlu zagranicznego i marketingu międzynarodowego. Jest promotorem 48 rozpraw doktorskich i recenzentem wielu rozpraw habilitacyjnych. Złożył prawidłowo wypełnione oświadczenie o przynależności do minimum kadrowego oraz skserokopie dyplomów o posiadanych stopniach i tytułach naukowych. Powierzono mu zajęcia dydaktyczne w wymaganym przepisami prawa wymiarze co najmniej 30 godzin (Międzynarodowe stosunki gospodarcze – wykład 30 godzin oraz Ekonomia integracji europejskiej – wykład 20 godzin).

Zaliczenie do minimum kadrowego na ocenianym kierunku zgłoszonego profesora skutkuje tym, że Wyższa Szkoła Współpracy Międzynarodowej i Regionalnej im. Zygmunta Glogera w Wołominie spełnia kryterium „zasoby kadrowe” z dniem 1 października 2014.

W ocenie kryterium nr 5 „infrastruktura dydaktyczna” stwierdzono, że zasoby biblioteczne WSWMiR im. Z. Glogera w Wołominie wymagają uzupełnienia, co oznacza przeznaczenie przez Uczelnię odpowiednich środków na ten cel. W odpowiedzi na powyższe zalecenie przedstawiciel Założyciela Uczelni - Fundacji AL-FARABI w Warszawie zadeklarował w swoim oświadczeniu przekazanie kwoty 50 tys. zł na uzupełnienie księgozbioru biblioteki i czytelnicy pozycjami z zakresu nauk ekonomicznych. Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia powyższe działanie naprawcze.

Odnosząc się do uwag wymienionych w ocenie wsparcia studentów przez Uczelnię w procesie uczenia się (Kryterium 7), które dotyczyły przede wszystkim niedostatecznego informowania studentów o efektach i programie kształcenia i niepromowania wymian studenckich a także istotnych uchybień w Regulaminie studiów i Regulaminie przyznawania pomocy materialnej Uczelnia podjęła wymienione niżej działania.

1. Zakupiła oprogramowanie „Wirtualny Dziekanat” (załączono umowę z firmą Verbis), które jest w ostatniej fazie wdrażania i będzie funkcjonować od roku akademickiego 2014/2015, co stworzy – jak podkreśla Uczelnia – właściwy kanał informacyjny między Uczelnią a studentami i pozwoli na zamieszczanie wszystkich ważnych dla nich informacji w tym przede wszystkim tych, które zostały wymienione wyżej.
2. Podjęte zostały prace nad zmianami Regulaminu studiów, uszczegółowiono w postaci zapisów konkretnych paragrafów, które eliminują dostrzeżone uchybienia wskazane w raporcie PKA.
3. Przedstawione zostały konkretne zapisy w Regulaminie odnośnie wysokości, przyznawania i uzyskiwania świadczeń pomocy materialnej, które eliminują poważne uchybienia dostrzeżone przez Zespół Oceniający PKA.

Biorąc pod uwagę działania naprawcze podjęte przez Uczelnię ocena wsparcia studentów przez Uczelnię została podniesiona z „częściowo” na „znacząco”.

Wymienione wyżej zmiany regulaminów nie zostały jednak poddane formalnym procedurom (Uchwała Senatu w przypadku Regulaminu studiów i odpowiednie zarządzenie Rektora w przypadku Regulaminu pomocy materialnej), choć jak deklaruje Uczelnia, będą obowiązywać od roku akademickiego 2014/2015. Muszą one być uzgodnione – jak pisze Uczelnia w swojej odpowiedzi na Raport PKA – z Samorządem studenckim. Można domniemywać, że w okresie wakacyjnym takie uzgodnienia nie były możliwe. W odpowiedzi Uczelni znalazło się jednak następujące stwierdzenie „Niezwłocznie odstępuje się od stosowania wskazanych przez Zespół Oceniający zapisów nie spełniających przesłanek ustawowych”.

W odpowiedzi na uwagi dotyczące Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (kryterium 8), a w szczególności nieefektywności jego działania w obszarze formułowania efektów kształcenia i odpowiednio do nich programu studiów Uczelnia informuje, iż Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia przedstawiła Rektorowi i Senatowi wykaz działań, które zostaną podjęte. Ich lista obejmuje 11 pozycji, wśród nich wymienione jest przede wszystkim opracowanie szczegółowych procedur formułowania efektów kształcenia dla praktycznego profilu kształcenia i dostosowanie metod kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia do tego profilu.

Niektóre z tych działań zostały już podjęte przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia oraz działającą w jej ramach Komisję ds. Oceny Planów i Programów Nauczania. Ich efektem są zmiany odnoszące się do efektów i programu kształcenia przedstawione wyżej (Kryterium 2 i 3).

Wspomniane wyżej procedury oraz inne wymienione przez Uczelnię działania w ramach WSZJK powinny być niezwłocznie zatwierdzone przez Senat Uczelni i wprowadzone do procesu kształcenia.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3. program studiów			X		
4. zasoby kadrowe		X			
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		